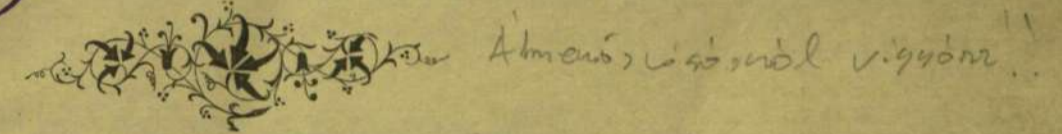

A4
2000

VASÁRNAPI ÚJSÁG

7

NEGYVENNYOLCZADIK ÉVFOLYAM

1901

FELELŐS SZERKESZTŐ

KIADÓ-TULAJDONOS

NAGY MIKLÓS

FRANKLIN-TÁRSULAT

BUDAPEST

FRANKLIN-TÁRSULAT

MAGYAR IRODALMI INTÉZET ÉS KÖNYVTOMDA

A „Vasárnapi Ujság“ 1901. évi folyamának tartalma.

4) KÉPEK ÉS RAJZOK JEGYZÉKE.

I. Arcképek.		II. Arcképek.	
a) Hazánk.		b) Külföldiek.	
Gróf Zichy Géza. 1	Makai Emil 33	Hieronymi Károly. — Csávosy Béla. —	A kenti herceg, Viktória királynő atyja. —
Gróf Zichy Géza fiatalkori és gyermekkori arcképe 1, 2	A 12-ik huszárezred tulajdonosai: József nádor (ezredtulajdonos 1800—1847). —	Sivák Imre. — Kristóffy József. — Salanz Gyula. — Lázár György. — Balogi Géza. —	A kenti hercegné, Viktória királynő anyja 4
Pauli Rikárd 1	Gróf Haller Ferencz (ezredtulajdonos 1850—1875). — Fratricsevics Gábor (ezredtulajdonos 1876—1888). — VII. Edvárd angol király (ezredtulajdonos 1888-90). —	Szabó Ferencz. — Ivánka Oskár. — Bernáth Béla. — Günther Antal. — Gorove László. — Brezovay László. — Ebergényi Sándor. — Óváry Ferencz. —	VII. Edvárd angol király. Magyarországi időtartama alatt egy magyar főúrnak adott fényképe után 4
Lukács Béla. Morvii Gusztáv tanár meteszte 2	A 12-ik huszárezred régi parancsnokai: Hertelendy Gábor (parancsnok 1800—1808). — Csányi József (parancsnok 1808—1809). — Illásy Sándor (parancsnok 1809—1815). — Szerlem Antal (parancsnok 1814—1811). —	Gróf Wilczek Frigyes. — Simonyi Sema-dam Sándor. — Baráth Ferencz. —	VII. Edvárd angol király magyar huszárezredének egyenruhájában 4
Gróf László Jenő 2	Gróf Teleki Ádám (parancsnok 1841—1848). — Dömötöri Németh József (parancsnok 1848—1849). — Gróf Zichy Albert vezérernagy. 34	Kis Emil. — Beck Marcell. — Lendl Adolf. 48	A walesi herceg nejével és gyermekeivel. 1867. évi fénykép 4
III. Endre király. A bécsi udvari műtárgy- neti múzeumban levő kép után 3	Szell Kálmán miniszterelnök Hazay István miniszteri titkárral a riádi kastély verandáján 36	Kosuth Ferencz. — Thaly Kálmán. —	VII. Edvárd angol király. 1890. évi fénykép után 5
Pálmai Ilka hercegné, gróf Kinsky Engelman Zalka János 3	Bartay Ede 36	Beöthy Ákos. — Szedekényi Nándor. —	VII. Edvárd angol király 5
Gróf Butler János. Barabás Miklós fest- ménye a Lovorika-akadémiaán 6	Pulasky Ágost 37	Ifj. gr. Zichy János. — Madarász József. —	Alexandra angol királyné 5
Ifj. Bernáth Zeigmond 6	Pulasky Ágost fiatalkori arcképei 1866. és 1870. évből 37	Illés Bálint. — Bedőházi János. —	VII. Edvárd király és családja. 1891. évi fénykép után 5
Szana Tamás 6	Váncsary Tamás 38	Tóth János. — Leszky Gyula. — Békési Viktor. — Hortoványi József. — Hellebronth Géza. — Eötvös Zeigmond. —	Verdi. Boldizsár festménye és 1887. évi rajz után 5
Pekár Gyula 6	A Sass-család: Sass Zoltán. — Sass Ernő. —	Kovács Gyula. — Kúlik Béla. — Fonyó Miklós. — Thaly Ferencz. — Molnár János. — Förster Ottó. — Zboray Miklós. —	Böcklin Arnold. 5
Jekelfalussy József, az ország magyar kir. statisztikai hivatal igazgatója 7	Sass Janka. — Sass Károly. — Sass István 39	Gróf Wilczek Frigyes. — Simonyi Sema-dam Sándor. — Baráth Ferencz. —	Vilhelmina holland királyné és férje, Henrik mecklenburg-schwerini herceg 6
Hadravics Antal 8	Egán Ede 39	Buzsáki János. — Pavlovits Ljubomir. —	Mikló, mint a sereg hadsereg főparancsnoka. Belgrádi fénykép után 7
Brankovics György szerb patriárka 8	Budapest székesfőváros képviselői: Berze-vicz Albert. — Darányi Ignác. — Falk Miksa. — Morzsinyi Károly. — Báró Podmaniczky Frigyes. — Sándor Pál. —	Kollár Márton. — Veszelszky Ferencz 45	Műlán király. 1893. évi fénykép után 7
Brankovics Mastin érsek, a krusedoli széke alapítója 8	Vásárosy Vilmos. — Vészi József. 40	Láng Lajos. — Schmidt József. — Vo-rós László. — Csörgő Gyula. — Bo-rosovy Gyula. — Gróf Batthyány Tiva-dar. — Apáthy Péter. — Sighy Gyula. —	Műlán király családja. 1893. évi fénykép után 7
Vértesy Sándor. Morvii meteszte 9	Domborniv arcképek a kolozsvári uni- tárius kollégiumban: János Zeigmond. —	Gróf Apponyi Gyula. — Baross Kál-mán. — Bolgár Ferencz. — Kabós Fe-rencz. — Györfly Gyula. — Fűrész Sán-dor. — Vanoó Gyula. — Báró Bánhidy Antal. — Tormay Károly. — Ehsen Gyula. — Issekutz Gyula. — Baj La-jos. — Fejér Antal. — Fejérvy Béla. —	Maria de las Mercedes szász királyi hercegnő és férje Carlos Bourbon herceg 8
Brodsky Sándor 9	Dávid Ferencz. — Szentkirályi Mihály. —	Baross Justin. — László M. nyházi. —	Pettenkofer Miksa 10
Lechner Lajos 10	Aranyosrákosi Székely Sándor. — Bőllői Farkas Sándor. — Augustinovicz Pál. —	Béval Már. — Mihályi Péter. — Rétyi Mihály. — Steiner Ferencz. — Eggen-hofer József. — Borbely György 40	Két boer vezér: De Wet tábornok. — Botha Lajos fővezér 11
As Erdélyi Magyar Körmivédelmi Egyesület jelmondo bányának védnökei és védnöknei. —	Kriszta János. — Káli Nagy Elek. 41	Estvós Károly. — Olay Lajos. — Gróf Be-nyovszky Sándor. — Mezős Béla. —	Erszébet angol királyné. Id. Porbus Ferencz egykorú festménye után 11
Dusky érsek fényképei (10 arckép) 10	Szathmáry Árpád 41	Holló Lajos. — Beniczky Árpád. — Mar-jai Péter. — Brinyai Kálmán. — Gabányi Miklós. — Bakó József. — Barta Ödön. —	Tizian festménye. Cseracsi egykorú rézmetsze után 11
Csernatony Lajos. Ellinger fényképei után (legutóbbi és 70-es évekből) 10	Makkai Zeigmond ország képviselő 41	Lengyel Zoltán. — Hegedüs Károly. —	Luís pótló bajor regensherceg 11
Káldy Gyula 10	Erzsébet főhercegné és jegyese, Windisch- Gretz Ottó herceg. R. Hirsch Nelly rajza 42	Papp Zoltán. — Krasznay Ferencz. —	Gróf Tolstoj Leo. 12
Zemplényi Tivadar 12	Windisch-Gretz Ottó herceg 42	Szabó Kálmán. — Babó Mihály. —	Sturza D-meter, az új román miniszter- elnök 13
Fodor József. Godech fényképe után 12	Erzsébet főhercegné és anyjával (1894. évi fénykép) 42	Kaszkovics Géza. — Sebess Dénes. —	Bogolyevov, orosz kőzetlányügyi miniszter Poljedonovszov, az orosz szén szánt pro- kurátor 14
Bajza József. Barabás rajza után készült szépmetszetről 13	Berossányi Béla 42	Reich Aladár. — Rakovszky István. —	Angelo Dal'Ona Bianca 15
Bajza Józsefné. Csajághy Julia. Élete utolsó éveiben készült fénykép után 13	Dr. Halász Ignác 42	Csernoch János. — Darányi Ferencz. —	Stejn, Oranje állam elnöke 15
Beniczky Ferencz. Bajza Lenke. Györgyi Alajos festménye 13	Deusewffy Sándor csanádi püspök 43	Farkas József. — Kovács Pál. — Széll Géza. —	Idősebb és ifjabb De La Rey és családja 15
Lukácsy Sándor 13	Telbisz Károly temesvári polgármester 43	Géza. — Abaffy Ödön. — Visontai Soma. —	Kolbi tábornok 15
János Ágost főherceg és családja 14	Krámer József, a temesvári új templom építője 43	Salm-Salm Ernő 49	Saisy Amadé 15
Málik József 14	W. Kramer Teréz 43	Gróf Békésy Gedeon 49	Sztojlov Konstantin 15
Feleki Munkácsi Flóra. Mártony fény- képe után 15	Gróf Apponyi Albert 44	Tóth Lőrincz 1834. évi és legújabb arcképe 43	Báró Skrbensky Leo tábornok, prágai her- cegsereg 19
Dr. Kross Géza 15	Vörösmarty Béla 44	Tóth Lőrincz 1834. évi és legújabb arcképe 43	Erszébet román királyné, György görög király és Károly román király abtázai fénykép után 22
Hajnik Imre. Erdélyi fényképe után 16	Gróf Széchenyi Pál 44	Mezői Ernő 50	Dr. Váallatin Vilmos boer vezérkari kápi- tány 24
Korányi tanár dolgozó-szobájában 17	István Vilmos, szombathelyi püspök 45	Mária Kristina főhercegné és jegyese, —	De Wet Andria boer parancsnok 24
Vargha Gyula 17	Gróf Széchenyi Pál 44	Salm-Salm Ernő herceg 52	Botha Lajos boer fővezér börtöne 25
Laufensauer Károly 18	István Vilmos, szombathelyi püspök 45	W. Kramer Teréz 43	Krugoró 31
Vadnay Andor 19	Mária Terézia királyné négy éves korában 25	Gróf Apponyi Albert 44	Kriszta János 31
A királyi család 20	Városvy Gyula, székesfehérvári püspök 45	Vörösmarty Béla 44	Kriszta János 31
Bipka Ferencz, a gödöllői Erzsébet-szobor végelajzó bizottságának elnöke. — Kapony Vilmos, a szobor-bizottság elnöke 20	Gróf Széchenyi Miklós győri püspök 45	Gróf Széchenyi Pál 44	Crispi 33
Bóna József szobrász-művész 20	Gróf Széchenyi Miklós győri püspök 45	István Vilmos, szombathelyi püspök 45	Mihajlovics Sándor orosz nagyherceg és Ferdinánd bolgár legátus 35
Boncz Ferencz 21	Falk Miksa. László Pál 1901. évi festménye 46	W. Kramer Teréz 43	Mae Kinley 37
Wohl Janka 21	Falk Miksa. Benczúr Gyula 1892. évi fest- ménye 46	Gróf Apponyi Albert 44	Nordenskjöld 37
Prallé Koradilla. Strótsky legújabb felvétele 25	Falk Miksa. Benczúr Gyula 1892. évi fest- ménye 46	Vörösmarty Béla 44	Ceun herceg 37
Mária Terézia királyné négy éves korában 25	Falk Miksa. Benczúr Gyula 1892. évi fest- ménye 46	Gróf Széchenyi Pál 44	Armstrong lord 38
Módi Kovács György 27	Falk Miksa. Benczúr Gyula 1892. évi fest- ménye 46	István Vilmos, szombathelyi püspök 45	2 Mae Kinley örvénye 38
László Pál 1840. évi festménye 27	Falk Miksa. Benczúr Gyula 1892. évi fest- ménye 46	Mátyás király. R-bess festménye 45	III. Viktor Enkánál ifjúkori arcképe 40
László Pál 1840. évi festménye 27	Falk Miksa. Benczúr Gyula 1892. évi fest- ménye 46	As új képviselőház tagjai: Szell Kálmán. —	Abdurrahmann, az elhunyt afgán emir 42
Gómszki Szentpál Pál 28	Falk Miksa. Benczúr Gyula 1892. évi fest- ménye 46	Báró Fejérvy Géza 46	Habibullah, az új afgán emir 42
Szilágyi Dezső. Bóli Ede festménye 31	Falk Miksa. Benczúr Gyula 1892. évi fest- ménye 46	Hazy István 46	Vireh v Rodol 42
Szilágyi Dezső. Ellinger 1878. évi fényképe 31	Falk Miksa. Benczúr Gyula 1892. évi fest- ménye 46	Szell Kálmán. — Erzsébet 45	4 Szeze Wasszony, a bolgár rebók fogsgátsa első tisztje 42
Szilágyi Dezső ifjúkori arcképe 31	Falk Miksa. Benczúr Gyula 1892. évi fest- ménye 46	Arany László és neje, B. Hirsch Nelly rajza 47	4 Páher-waki 45
Báró Fejérvy Géza honvédelmi miniszter arcképei (11 arckép) 33	Falk Miksa. Benczúr Gyula 1892. évi fest- ménye 46	Mátyás király. R-bess festménye 45	4 Li-Hung-Ceang 45
Fejérvy József es. és kir. altábornagy, a honvédelmi miniszter atyja. — Fejérvy Józsefné szül. Paulich Antónia, a hon- védelmi miniszter anyja 33	Falk Miksa. Benczúr Gyula 1892. évi fest- ménye 46	As új képviselőház tagjai: Szell Kálmán. —	4 Kala Greenaway 46
Idősebb Paulich Ferencz es. és kir. altábor- nagy (a honvédelmi miniszter dédapja). —	Falk Miksa. Benczúr Gyula 1892. évi fest- ménye 46	Báró Fejérvy Géza. — Lukács László. Wlassics Gyula. — Hegedüs Sándor. —	4 A Nobel-díj nyertes: Dronant Henry. —
Ifjabb Paulich Ferencz es. és kir. ezredes (a honvédelmi miniszter nagytája) 33	Falk Miksa. Benczúr Gyula 1892. évi fest- ménye 46	Tallán Béla. — Daniel Gábor. — Fábiny Teofil. — Ruffy Pál. — Babár Endre. —	4 Pácy Frigyes. — Bistogon. — Sully Prud- homme. — Behring. — Van t Hoff. 52

II. Műtárgyak.

Table listing various artworks and exhibitions, including 'Az új országunk falstúdiói', 'Innocent Ferenc festményeiből', 'A támasz. Ito finn festő festménye', etc.

Table listing artists and their works, such as 'Erdélyi magyar tehén gróf Vass Béla', 'Bethlen Gábor szobra, if. Vastagh Györgytől', 'Ole Bull szobra Bergenben', etc.

III. Táj- és uti képek, építészrajzok.

Table listing landscape and architectural drawings, categorized into 'a) Hazaiak' and 'b) Külföldiek', including 'Lukács Béla zalnai háza', 'Gróf Lázár Jenő tervi szerint berendezett szobák', etc.

Table listing various subjects and locations, including 'ros a Károly-híddal', 'Képek Finnországból', 'Képek a homokpusztákról', etc.

IV. Természettudomány, ipar, gazdaság.

Table listing scientific, industrial, and economic topics, including 'A margiszegeti kis szálló fölemelése', 'A Boszniai és hercegovinai népalakok', 'Gyógyítás villamos fényvel', etc.

Table listing various subjects and locations, including 'Közben. — A léghajó harmadik felszállása', 'Kenyérosztás Budapesten', 'Öreg boer harcosok', etc.

VI. Időszéri illusztrációk.

Table listing historical illustrations, including 'A boer-angol háborúból: Roberts lord bevonulása Pretoriába', 'A boer-angol háborúból: Roberts lord kiserete az argvelli csata kezdetén', etc.

Table listing various subjects and locations, including 'Közben. — A léghajó harmadik felszállása', 'Kenyérosztás Budapesten', 'Öreg boer harcosok', etc.

Table listing various subjects and locations, including 'Közben. — A léghajó harmadik felszállása', 'Kenyérosztás Budapesten', 'Öreg boer harcosok', etc.

Fillanatnyi fényképek a Sándor-utcából a képviselőház ülésekor (3 kép) ...	48
Kép a Sándor-utcából a képviselőház ülése után. <i>Goró Lajos</i> rajza ...	48
Hajótörtek mentése Dover mellett ...	48
József Ágost főherceg máramarosi vadászataiból: A főherceg vadászkönyve Kápolapolyánán. — A főherceg és vadászkielérése ...	49
A kisjenői vadászatról: A vadászarság. — Az ebéd készítése. — Augusztus főhercegnő és József főherceg az ebédőasztoron. — József főherceg és vadászársai ebédeje a kunyhóban. <i>Jelly Gyula</i> fényképe ...	50
A „Hadsereg” az Uránia-színházban: Egészségügyi csapatok. — Előrs. — Üllánok. — Tábori táviró-állomás. — Indulás a falkavadásatra. — Szemle a Vármezőn. — Pihenő a gyulorlaton. — Hidások. — Birkózás a Ludovika-akadémia torna-terén ...	50
Karácsony-vásár Debreczenben. <i>Kiss Ferenc</i> fényképe ...	51
Karácsony estjén. <i>Goró Lajos</i> rajza ...	51
Gyermekek karácsony estjéje (2 kép). <i>Goró Lajos</i> rajza ...	51
Ingenyfa a szegényeknek: Rózsae-hordók a debreczeni nagyerdőben. <i>Kiss Ferenc</i> fényképe ...	51
Ingeny tejostás Budapest: Gyermekek az Izabella-utcai tejostás helyiségben ...	51
Szilveszter-esti mulatság a fővárosban. <i>Goró Lajos</i> rajza ...	52
Szoborzállítás automobilon Párisban ...	52

VII. Illusztrációk elbeszélésekhez, történeti rajzokhoz, költeményekhez.

Az „Egy el nem mondott történet” című elbeszéléshöz ...	2
Gróf Zichy Géza: „Az anya álma” című költeményhez <i>Goró Lajos</i> től ...	7
A „Kenyerbál” emlékkönyvéből. <i>Neogrady Antal és Tull Odón</i> rajza ...	7
Didó. <i>Zemplényi Árpád</i> új költeménykötetnek címképe ...	11
„Az ezredes úr mint panaszos” című elbeszéléshöz (3 kép) ...	16, 18
Bródy Sándor „Fehér könyv”-éből: Rákóczi Jenő. — Pálmai Ilka. — Vasváry Kólos herceggel. — Kossuth a halottas ágyon ...	16
„Mme Gvnap és porontyai” című elbeszéléshöz <i>Goró Lajos</i> rajza ...	48
Gyulai Pál költeményeinek legújabb kiadásából. <i>Radóné Hirsch Nelli</i> rajza ...	51

A „Vasárnapi Ujság” regénytárban:

Jókai Mór „A szentandrási bíró fia” című elbeszéléshöz 5 kép <i>Lélek Lajos</i> től ...	1—5
W. Wharton „A lovagló mester” című elbeszéléshöz 18 kép ...	1—10
A „Híres szerelmek” című közleményhez: <i>Mirabeau</i> ...	6
<i>Momnier Zsófia</i> ...	6
Heine ifjabb éveiben ...	7
<i>Mirat Matild</i> ...	7

Heine élete utolsó éveiben ...	7
Napoleon. <i>Jaques Louis David</i> festménye után ...	8
Napoleon csak Joséphinét és Walewska asszonyt szeretete igaz vonzalommal ...	8
Lajos Ferdinánd. A berlini Hohenzollern-múzeumban levő festmény után ...	9
Lajos Ferdinánd halála a saalfeldi esztában Gusztaf Adolf svéd király. <i>Van Dyck</i> festménye a müncheni régi Pinakothekában Ozensterna Axel svéd kancellár. J. W. Defff rézmetszete után ...	10
Krisztina svéd királyné. <i>Tardieu</i> metszete után ...	11
A fontainebleau-i kastély ...	11
Du Barry grófné. <i>Oudaille</i> metszete <i>Masard</i> rajza után ...	12
Az orleansi foglyok legyilkolása Versaillesban 1792 szeptember 9-én. Egykorú metszet után ...	12
Enghien herceg ...	13
A malmaisoni kastély kertjéből. 1828. évi metszet után ...	14
Enghien herceg kivégzése ...	14
Bárony István „Málk a delibáb” című elbeszéléshöz 4 rajz <i>Neogrady Antaltól</i> ...	14—16
A „Rejtelmes történetek” című közleményhez: <i>XVI. Lajos</i> ...	15
Mária Antoinette. Egykorú metszet után <i>La Motte</i> asszony ...	16
Rohan Lajos bíró ...	16
A versaillesi kastély. XVIII. századi metszet után ...	17
Mária Antónia. Egykorú festmény után a nyaklánc ...	17
A Bastille ...	18
Mária Antónia. <i>Vigé-Lebrun</i> asszony festménye után ...	19
Mademoiselle Oliva. Eg. kori metszet után <i>Antoine</i> ...	19
Hue François. <i>Baccarelli</i> festménye után ...	22
Mária Terézia angolnemű hercegnő. <i>Audinet</i> metszete után ...	22
XVIII. Lajos. <i>Schiavonetti</i> metszete <i>Strochling</i> festménye után ...	23
XVII. Lajos. a Dauphin. Egykorú metszet után ...	24
Az ál-trónörökösök ...	24
Franciaország követel a rasztai kongresszuson ...	25
A rasztai követek megtámadása ...	25
A rasztai követek legyilkolása ...	25
I. Napoleon. <i>Gérard</i> festménye után ...	26
Mária Luiza. <i>Gérard</i> festménye után ...	26
Napoleon és Mária Luiza a római király börtönében ...	27
Felekiné Munkási Flóra emléktárgyai ...	15
Maudusz-ország és vasutai (térkép) ...	16
A Korányi tanár volt és jelenleg tanítványai által készített érem. <i>Beck O. Fülöp</i> metszete ...	17
Pekár Gyula. „A tánc” című darabjából (10 kép) ...	17

A reichstadti herceg. <i>Daffinger</i> festménye után ...	29
Mária Luiza császárné ...	29
Záróképe a „Római király” című közleményhez ...	29
Ausztriai Anna és gyermekei ...	30
Richelieu ...	30
A Bastille lerombolása ...	30
XIV. Lajos. <i>De la Haye</i> metszete után ...	31
Mazarin bíró ...	31
Fouquet ...	31
Beaufort herceg ...	31
Wallenstein Van Dyk Antal festménye után ...	33
II. Ferdinánd ...	33
Du Barry grófné ...	33
Friedland vára ...	33
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
Piccolomini. Egykorú metszet után ...	34
Az égeri város, ahol Wallenstein megölte magát ...	34
Az égeri város háza ...	34
Friedland vár udvara ...	34
A Wallenstein-palota Prágában ...	34
P	

Mit mutatott a boncolás Szilágyi Dezsőnél? Dr. Pertik Ottó	567
Élő lámpás	579
A vadállatok alvása	596
A villámcsapások szaporodása	681
Az alvás	694
A vadászati és baromfi kiállításból (képekkel)	745
Próba-vonatok száz kilométer óránkénti sebességgel (képpel)	762
Szoborszállítás automobilon (képpel)	850

8. Tárcaezikkek, napi érdekü közlemények.

Vízkereszt napi trófiák	23
Az arekóp. Szana Tamás	37
Erkel Ferencnek egy feltámasztott dalműve. K. I.	59
Visszaemlékezéseim az angol udvarra. Irta Vámbéry Ármin	65
Fejedelmi házasságok. V.	83
Régi erdélyi lakodalmak (képekkel)	136
Királyok játékszerai	138
Farsang után (képekkel)	142
A «Miseria plebs» V.	155
Szalkszentmárton. Baksay Sándor	173
Az orosz szent zsinat titkaiból	183
«Lujza» első előadása a budapesti Operaházban. K. I.	207
Orthografusok harcra. V. S.	238
Híres írók szokásai	258
Egy híres médium naplója	275
Régi összeférhetlenségek	321
Pünkösöd napján	332
A magyar borokról	354
Híres foltozások	367
Szép asszonyok gyémántjai	370
Gárdonyi Géza «Bor»-a (képekkel). Szüry Dénes.	373
A miről a falak beszélnek	382
Különléle címzésekről	385
Utazás ma és régen	387
Budapesti nyaralás (képpel)	420
Régi naptárak és jóslások	433
Fényűzés a közép-korban	559
Államférfiaink nyári pihenése: Széll Kálmán Rátótton (képekkel). Mikszáth Kálmán	573
A brit katonatiszt. Karczolat a délafrikai harcokról. Báró Bornemisza Pál	579
Választási mozgalmak. Karczolat	631
Klubok. V.	642
Választás napján. Karczolat (képekkel)	645

A „VASÁRNAPI UJSÁG” REGÉNYTÁRA.

A szentandrási bíró fia. Elbeszélés. Irta Jókai Mór (képekkel)	1-17
A lovagló mester. Elbeszélés az amerikai életből. Irta F. W. Wharton. Angolból fordította S. A. (18 képpel)	1-42
Híres szerelmek (képekkel): Mirabeau és Mounier Zoéna	1
Heine és Mirat Matild	25
Napoleon és Walewka	29
Lajos Ferdinánd porosz herceg és Wiesel Paulina	33
Monaldeschi és Svéd Krisztina	37
Brissac herceg és Du Barry grófné	46
Engbien herceg és Rohan hercegnő	51
Mólik a délibáb. Elbeszélés. Irta Bárony István (képekkel)	45-61
Rejtélyes történetek (képekkel): A királyné nyakláncza	58
A Temple titka	83
A rastatti gyilkosság	98
A római király	103
A vasárlarcos	118
Wallenstein	130
I. Pál csár halála	142
A halász regénye. Regény. Irta Semere György (15 képpel)	65-113
Margitsziget. Költői elbeszélés. Irta Erdélyi Zoltán (képekkel)	117-125
A kis inas. Elbeszélés a francia forradalom idejéből. Foley K. után S. V. (képekkel)	126
Levélposta. Elbeszélés. Irta Bret Harte. Angolból fordította S. A. (képekkel)	128-141

A magyar tanulók országos tornaversenye (képekkel). Krécsy Béla	349
A román királyi pár találkozása a görög királyival (képpel)	358
A temesvári kiállítás (képekkel)	358
A boerok Budapestén (képekkel)	389
Magyar művésznők kiállítása (képekkel)	391
Az úrnapi körmenet Bécsben (képekkel)	407
Erzsébet királyné szobrának leleplezése Kolozsvárt (képpel)	407
Főúri esküvő	407
Magyarok sportgyőzelmei külföldön (képekkel)	421
A kis-jenői vadászatok (képekkel). Jelfy Gyula	433
Parkünnepély Osekleszen (képekkel). V. B.	433
Kossuth-szobor leleplezés Nagy-Szalontán (képekkel)	437
Gróf Goluchowsky Agenor emléksobrának leleplezése (képpel)	453
Erzsébet királyné szobra Salzburgban (képpel)	458
Erzsébet királyné szobra Szabadkán (képpel)	496
Szilágyi Dezső halála	503
Kiállítás Makón (képekkel). Gelléri Mór	517
Szilágyi Dezső temetése (képekkel)	518
A honvédelmi miniszter jubileuma (képekkel)	534, 541
A kecskeméti kiállítás (képekkel). Gelléri Mór	547
A kassai országos dalünnep (képekkel)	550
Mihajlovszki Sándor orosz nagyherceg látogatása Bulgáriában (képpel)	563
Az országgyűlés berekesztése (képekkel)	598
A sportversenyekről (képekkel)	599
Képek az amerikai eseményekről (képekkel)	611
Angol hadi érem (képpel)	613
A szegedi iparművészeti kiállítás (képekkel). Seress Gyula	614
A gödöllői emlékünnepek (képekkel)	628
Az «Árpád» hadihajó vízrebocsátása (képekkel). Reményi Antal	629
Miklós ezár Compiègne-ben (képekkel)	631
Az orosz ezári pár Franciaországban (képekkel)	637
A francia nagy hadgyakorlatokról (képekkel)	641
Nagyszurányi vizslaverseny (képekkel)	643
A Wenckheim-szobor leleplezése Kisbéren (képekkel)	646
A választások után (képekkel)	663
Mac Kinley gyilkosa (képekkel)	668
Nemzetközi statisztikai kongresszus Budapeston (képpel)	677
A görög szertartású római katolikus magyarok római zárandoklata (képekkel)	692

9. Vegyes kisebb cikkek és közlemények.

Egy finn politikai festmény (képpel)	26
A tiszt tanítványa	170
A vizsgálatok palotája	185
Egy kínai milliomas	224
A fejedelmek uszó palotái	239
Egy elveszett és újra megtalált festmény (képpel)	274
A köcsögkalap	290
Különös versenyek	323
Hibás pénzemek	354
Borívó lovak	387
Képes levélzár-lapok	467
A rikkancsok (képpel)	470
Az élet hosszúsága	564
Százados porók	631
A franciaia vasutak és az orosz ezár utazása	693
Harez a patkányok ellen	695
A betörők mestersége	830
Drága ruhák	831

10. Állandó rovatok.

Női munka és divat (képekkel) — Irodalom és művészet. — Közintézetek és egyetek. — Egyház és iskola. — Mi újság? — Szerkesztői mondani valók. — Egyveleg. — Sakkjáték. — Képtalány.	
---	--

I. SZÁM. 1901. BUDAPEST, JANUÁR 6. 48. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkronikával) együtt egész évre 24 korona, félre 12. Csatján a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 16 korona, félre 8. A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkronikával) egész évre 10 korona, félre 5. Külföldi előfizetésekre a postalg megfizetéstől viteldi is csatolandó.

GRÓF ZICHY GÉZA.

A NEMZETI ZENEDE január 7-ikén nagyszabású hangversennyel üli meg gróf Zichy Géza elnökségének huszonöt éves jubileumát. Gróf Zichy Gézá 1875 október 17-ikén választották meg a Nemzeti Zenede elnökévé; előtte a tisztelt báró Prónay Gábor töltötte be. Báró Prónay a Nemzeti Zenede ügyeit nagy szerezettel és lelkiismeretes buzgósággal vezette majdnem negyedszázadon át. Ő volt az, ki a már-már enyészett szélén állott intézetet nem csak hogy bukni nem engedte, hanem virágzásnak indította. Az ő helyét foglalta el és tölti be ma is gróf Zichy Géza, negyedszázados működésével bebizonyítván, hogy méltóbban a tisztségre senkit sem emelhetett volna az 1875-iki közgyűlés, mint épen őt.

Ez a huszonöt év az ő eddigi írói és művészi pályájának alkotásokban legfényesebb, sikerekben legragyogóbb korszakával esik egybe; s ezekre az alkotásokra és sikerekre ezúttal visszapillantani már csak azért is méltó, mert hiszen az ő elnökségének e mostani jubileumában nem egy iskola vagy egyesület száraz és szűkkörű adminisztrációsális ügyvitel, hanem a művészet hódító diadala díszítettetik.

És Zichy e diadalokat egyúttal az emberszeretet tényévé is avatta, s ez teszi az ő általánosan tisztelt és nagyrabecsült személyét oly kiválóan rokonszenvesvé is.

Gróf Zichy Géza tehetségének nyilvánulása igen sokféle. Hajlamai közül nyilatkozásuk sorrendjében legelső volt a zenei, még pedig ezt illetőleg is első sorban az előadó művészeti. Talán ez áll első helyen művészi sikereinek szempontjából is.

A zene iránt való hajlama már kora gyermekségében fölébredt benne s zongorajátéka már zsenge korában nagy jövőt sejtetett számára.

1863 szeptember 24-ikén egy vadászat alkalmával történt, hogy

figyvere véletlenül elsülvén, jobb karját a lővés összezsúta úgy, hogy azt egészen el kellett távolítani. Zichy akkor 14 éves gyermekifjú volt.

1864 május havában egy nyúlánk, szőke ifjú ép akkor jelent meg a nagyszombati gimnáziumban, midőn az ifjúsági zenekar próbát tartott. Az ifjú a karmesterrel megismerkedve, mindjárt megpróbálta a vezénylest, s mikor hallotta a fiatal karmester zongorajátékát, ki egy egy-kézre irt dalt játszott el neki, a lelkében már megfogamzott, de addig tán szunnyadt

elhatározás e rövidke kijelentésben szökött ajkaira: «Meg fogom kísérelni, mire lehet vinni egy kézzel a zongorán.»

1866 márczius 25-én főrangú műkedvelők nagy hangversenyt rendeztek a csallókői vizkárosultak javára Pozsonyban. Egy 17 éves ifjú magyar fúdpalokat játszott zongorán. Az egykorú tudósítás így számol be játékaról: «Az ifjú... csodálatos mély baljával. A legnehezebb futamokat bámulatos gördülékenységgel pergeti le, míg billentésének izmossága s az akkor-dok teljessége a behűnyt szemmel hallgatóval nem bírni elhitetni, hogy egyedül működik...» Ez az ifjú, kit a közönség «harsogó éljenzések» között kívánt tovább is hallani — Zichy Géza volt.

Ez a hangverseny lett a kiinduló pontja diadalmas művészi pályájának.

A pozsonyi föllépés sikerétől felbuzdulva, majd tanítója és barátja, Liszt Ferenc által is buzdítottva, mind jobban élvehaladt.

Különösen a 80-as években tett művészi körútja volt fényes sikerű. Ausztria, Románia, Német-, Francia-, Olasz-, Oroszország, Belgium, Skandinávia szőrták a babérokat a maga nemében utólrhetetlen, páratlan művészeknek.

A külföldi sajtó legelőbbkelő képviselői az elragadtatás hangján szóltak róla. Hanslick, a legelső zenekritikus, azt írja, hogy játsznai sokan tudnak, némelyek el is büvölnek hallgatóságukat, de valóság-gal megigézni csak Zichy képes. Csodálja a villámsebességű ugrásokat és a futamokat, a pollyphon játék kötöttségét. Mig egyfelől egybehangzóan elismerik, hogy testi fogyatkozását nem szükséges tekintetbe venni s ügy-szólván javára irni a végett, hogy a világ legnagyobb, épkezü művészei közé soroztassék: addig másfelől vagy előadásának tüne-ményes művészi tökéletessége, vagy mesterére, Lisztre valló nagyszerű stíle miatt rajonganak érte. Nem győzik eléggé dícsérni a páratlan rugalmasságot,

Legújabb fényképe után.

GRÓF ZICHY GÉZA.

hajlékonyságot, futamainak tiszt ságát, s másfelől azt a bámulatos biztonságát és gyorsaságot, s azt a tömörséget, melylyel egy egész zenekar hatalmas hangviharát ki tudja fejezni, mintha hangszerének összes régióit egyszerre szólaltatná meg.

Két jellemvonása van a Zichy játéknak: az erő és a mélység. Valamint az előadó művészetben méltó tanítványa volt Zichy Liszt Ferencnek, úgy az alkotó művészetben is méltónak mutatta magát másik nagynevű mesteréhez: Volkman Róberthez.

Zeneszerzői tehetsége is korán kezdett nyilatkozni.

Zeneköltői munkássága már mennyiségileg is méltó a figyelemre. Első sorban műdalai említendők; de kiváló hely illeti meg balladáit («Tündérek tava», «Zách Klára»), magyar rhapsodiáit, fantáziáit, egyházi stílusban irt szerzeményeit és oratóriumait («Ave Mária», «Dolores»), férfikarait («Serenade»), cantatéit, nagyobb ének- és zenekari műveit («Egy vár története», «A zene»), s operáit («Alár», «Roland mester»), melyeket a tanulmányok és átiratok hosszú sorozata követ.

Ez utóbbi — tisztán zenei — termékek által Zichy a zeneirodalomnak egy egészen különleges ágát miveli. Önmagára alkalmazottan a zongorairodalom remekeit egykezes átiratokban kelvén játszani, nem csak a Liszt által is nagy értékeknek és nagy hatásúknak mondott előkészítő tanulmányok (étüdes) írásával, hanem Beethoven, Mozart, Chopin, Liszt, stb. műveinek balkézre való átirataival s a nagy operaszerzők (különösen Wagner) kiváló dallamaira irt paraphrasisok és fantáziák szerzésével is gazdagította a zeneirodalom ezen ágát úgy, hogy a világirodalom e nemű darabjainak tekintélyes része gróf Zichy Géza alkotása.

Egyéb zeneműveiben a szóköltészet párosul a zeneivel, s ezekben a szövegi résznek is Zichy a szerzője.

E nemű műveiben az ő népdalok erejére emlékeztetően a két művészet benső egybeforrttsága a legjellemzetesebb, mihez képest a tartalmi hűség és tárgyyszerűség a Zichy zenéjének legkiválóbb tulajdonsága.

Ámde nem csak ez egybeforrttság, hanem a két művészeti ág kölcsönhatása is érezhető a Zichy műveiben. Zeneje a költésztől nyeri a mélységet, a kifejező erőt, vagyis a drámaiságot. Viszont költészte a zenéből kapja a ritmikus báját s az érzelmességét.

Erő és érzés: ezt a két ismertető jelét jegyeztük fel az ő előadó művészetének. S ez jellemzi őt mint embert is. Hadd iktassuk ide azt a néhány sort, melylyel egyik — «Hogyan vesztettem el jobb karomat» című alatt irt — visszaemlékezését bevégzi:

... «Kezdetben megmaradt félkarommal teljesen gyámoltalan voltam, semmire sem képes. Döntő elhatározással volt rá egy vad lelkületű német inas fellázító szivtelensége. Ugyanis öltöztetés közben tehetetlenségemet csúfolta. Kikergettem s magamra esukva az ajtót kimondhatatlan vesződséggel harmadfél óra alatt magam öltözködtem fel. Ebédnél csak azt ettem, mit félkezemmel felaprithattam. Hét hónap múlva lóháton érkeztem Seregélyesre... Ekkor már a zongorát is pengettem úgy a hogy. Alig múlt el egy év, a puskát is elővettem. Apám, ki a kastély előtt sétálgatott, észrevett... s feddőleg kérde: «ki engedte meg neked, hogy ismét puskához nyúlj?» — «Senki edes apám, de megparancsolta valaki, — én magam, mert egész férj akarok lenni.»

Szive jószágáról beszélnek az emberszeretlet és közművelődés számos intézményei: a kórházak, a vörös-kereszt egyesületei, stb.

És ha valaki az «adatok» iránt is érdeklődik, nyissa fel pl. csak az épen most ünneplő Zene-

1865. évi fénykép után.

GRÓF ZICHY GÉZA FIATALKORI ARCKÉPE

dének évkönyveit. Ime egy pár sor idézet belőlük:

«Zichy Géza ének... én fényes sikert... a zenei segélypénztárának ajánlotti»

1882-ben a németországi művészi körút jövedelméből hatodfélezert forintot ajánl fel jótékony célra.

1883-ban 1000 márkát ajándékoz.

1884-ben 1000 frankot.

1885-ben 1500 frankot» ...

és így tovább évről-évre.

Ritka szerénységét jellemzi következő nyilatkozata:

«Azt hiszem, hogy a sikereket és elismerést annak köszönhetem, hogy mindig csak jótékony célokra játszottam».

«Boldog vagyok, hogy a szegények és szerencsétlenek szolgálatában állhatok és arcom verejtékével kereshetek kenyeret — mások számára.»

Az ő költészete, mely érzelmessége, finoman művelt művészi lelke a «daltelt mezők» nemes lakjair, a troubadourokra emlékeztet bennünket, kik Istent félni és hazát szeretni, tisztult szerelmet énekelni, örömben osztozni és fájdalom elviselni, lelkesedni és — szenvedni tudtak. Mint a hogy az «Egy vár története» című művében h lljuk zengeni a dalokról:

«Az ég küldötte földre őt,
A jóknak paizsát.
Jót tett, szeretett, szenvedett,
Hűn, lankadlanul.

Dicső, magasztos hivatás
Legyőzni önmagát,
S önszennedéssel irtani
Más emberek baját.

És küldetted megmaradt félkarommal
Ha szól legszebb dalod,
S az ég s a föld üdvözlését
Pirulva fogadod.»

Ki ne érezné e versorokban az író, a költő, a dalnok, az emberbarát nemes szívének dobogását!

Sz. B.

GRÓF ZICHY GÉZA MINT EMBER.

Vas Gerebennél olvastam egy magyar nábobról, a kinek családja nem levén, szegény rokoni közül választott egy fiúcskát, hogy azt felnevelje s majdan roppant nagy vagyonának örökösévé tegye. Föltette magában, hogy ezt a gyereket boldoggá teszi; azért, hogy életének aranykorát — a gyermekkorát — a tanulással el ne keserítsék, nem tanították, sőt nagyon ügyelt, hogy a betű a gyerekeknek valahogy ne ártson.

Hanem az eszes fiúcskából ellenállhatatlan erővel tört ki a tudásvágy. És miután nem találta egyéb forrást, a miből meríthetne és lelke szomját enyhíthetné: az öreg úrnak a vén huszárját fogta elő s faggatta mindenféle kérdésekkel. A jámbor öreg szolga elmondta kis tanítványának, hogy Isten a legnagyobb úr, Ő mindent megtehet, mindent tud; Ő teremtette az egész világot, az eget, földet, napot, holdat, csillagokat; mindezeknek gondját is viseli, mért minden, a mi a világon van, az övé.

— Hát ez a mente is az Istené?

— Azé bizony!

— Mégis István bácsi viseli!

— Én viselem ám, mert ezt az Isten nekem adta.

— Hát ez a ház?

— Ez is az Istené.

— De biz' az a bácsié.

— Azé ám, mert az Isten a nagyságos ura-bácsinak adta. Meg a földeket, az ökröket, a levélket, baromfiakat mind az Isten adta a bácsinak.

De maga azt mondta János bácsi, hogy az Isten igazságos, hát hogyan van az, hogy egyik embernek olyan sokat ad, mint a bácsinak, — másiknak meg semmitse ad?

Fogas kérdés volt ez az öregnek; vakarta a füle tövét, köhöntet egy párt.

— Hm! Lássa kis úr, az úgy van, hogy az Istennek igen sok dolga van; hát nem ér rá, hogy mindenkinek kiosztogassa, a mire szükségük van; hanem kiválaszt magának egyes jó embereket, azoknak sokat ad, hogy azok meg osszák tovább a szegény embereknek.

Ilyen kiválasztott jó embere az Istennek gróf Zichy Géza.

1889-ben a szent Oroszország fővárosában, Szent-Péterváron voltunk, a hova a gróftól a csárné hiva meg, hogy az orosz vereskereszt javára hangversenyt adjon.

Épen ott voltam a grófnál Tétlenül, midőn az orosz udvartól a meghívó táviratot kaptam.

— Doktorám! nem jönne el velem Oroszországba? Adnék hangversenyt Szent-Péterváron, Varsóban, Moszkovában, Kievdében, Odeszszában; innét hajóval a tengeren jönnék Konstantinápolyba, azután Bukaresten — Kolozsváron át haza.

El voltam ragadtatva a nagyszerű tervtől.

— Uram! mondám — kész vagyok veled mind tömlőczre, mind halálra menni. (Lukács evangéliuma XXII. 33. v.)

— Ejnye, de tele van bibliával!

— Belém tömtek Pápán; ne veszszen a nyakamon, tulajok rajta, ha alkalom nyílik rá.

Elindultunk január 26-án. 29-dikén érkezünk a Néva-parti fővárosba. Alig pihentük ki magunkat, 31-dikén vettük Rudolf trónörökösünk halála híret.

Nagy levertség vett rajtunk erőt s visszatérünk volna rögtön, de a csárné kívánsága folytán maradnunk kellett.

Vártuk tehát az udvari gyász leteltének idejét, a mit trónörökösünk gyászos kimúlása miatt a minden oroszok csárja elrendelt. Ott búsultunk Szent Izák templomának közelében, az Angolok szállodájában.

Kopogtattak az ajtón.

— Lehet!

Sápadt arcu, vékony, viselt ruházatú asszony lépett be, beteges kis leányával.

— Uram! — szólott — szegény özvegy vagyok. Férjem zenész volt az operaszínházban, elhalt, itt hagyott négy apró gyermekkel; kettő beteg fekszik otthon, nem tudom gyógyíttatni, nincs kenyerünk, nincs fűtőfánk.

— Doktorám, adjon neki hat rubelt.

Odaadtam szegény asszonynak a hat rubelt. Könnyezve akart kezét csókolni a grófnak, a mit ő meg nem engedett, azután háalkodva távozott.

Alig tette be az ajtót, újra kopogtattak. Most meg egy selyemruhás szép kisasszony lépett be.

— Gróf úr! — szólott — én árva, elhagyott leány vagyok, jöllehet apám él. Hanem váltóhamisítást követett el, e miatt már két év óta ül a börtönben, kifogytam mindenemből...

— Doktor! adjon neki öt rubelt.

— Nem lesz sok?

— Ne okoskodjék.

Kiadtam az öt rubelt.

Nem telt bele öt perc, újra kopogtattak.

Kopott silány, szellős öltözeti fiatal emberrel állunk szemben, a ki orvostanhallgatónak vallotta magát; szegény, kifogyott segélyforrásai-ból.

— Doktorám! öt rubelt adjon szegénynek. Ismét jött másik. Ez szegény levélhordónak volt az özvegye.

— Gróf úr! én megyek a postára, mert különben leveleink lekésnék.

— Jól van, doktorám, hanem előbb adjon nekem harmincz rubelt.

Átadtam a harmincz rubelt, aztán siettem a postára.

Visszatérő utamban épen azon az úton haladtam, a hol II. Sándor csárt a nihilisták lebombázták. Hosszú fenyőszál volt itt a földre ásva, tetején kettős keresztrel, környéke deszkakerítéssel bekerítve. Azóta már templomot építettek e helyen. Mélyen elgondolkoztam itt a mulandóságról s eszembe jutott Boosor grammatikájából, a mit Pápan tanultam: «Divites saepe miserrimi sunt.» Soha se hittem volna, hogy még én is elmondhatom valamikor, hogy «szegény muszka czar!»

Mélázásomból a lél harangzó vert fel. A 26° R. hideget észre se vettem. Siettem szállásunkra.

— Jó, hogy jön! mondá grófom, — menjünk ebédelni. Hanem előbb adjon ide huszonöt rubelt.

— Hisz az imént adtam harminczat!

Elvette magát.

— Jaj, hol van az már! Egy sereg szűkölködő volt itt azóta, hogy ön elment; szegényeket nem bocsáthattam el üres marokkal...

— No gróf úr, ha ez tovább is így megy: meglátja, hogy gyalog megyünk haza Szent-Pétervárról.

— Ne gondoljon vele, doktorám. Nem jönnének ezek szegények, ha a szükség nem hajtaná őket!

Nepomucenus Szent János szobrának kőből van a keze, mégis maga félt hajlik; a gróf úrnak csak félkeze van, az is mások felé hajlik.

Így ment ez tizennegy napon át mindennap. A portáshoz fordultam titkon, hogy tagadja el iltihónlétünket.

— Hiába tagadom, — felelt ez, — nem hiszik, mikor hallják, hogy a gróf folyton zongoráz.

Igaz volt. Minden nap négy óra hosszában át gyakorolta kezét, hogy újjai a gyakorlatban megmaradjanak.

A hangverseny kitünően sikerült. Bőgött a zongora, midőn a Rákóczi eljátszotta, mintha legalább is hármán verték volna. A jó muszka felállva lesték, vajjon valóság-e az, hogy ennyi és ily erős hangokat egy ember és fél kézzel idéz elő abból a hangszerszámból!

Én pedig Zichy Mihálylyal a pódium közelében hízunk a dicsőségétől, hogy a ki ezt a sikert aratja, rokon, hazánkfia, vérünk!

Teljes volt a siker. A közönséget Oroszország legfelső rétege képezte, élén a mindenható czar feleségével, miniszterekkel, udvari és más hivatali méltóságokkal, szárazföldi és haditengerészeti főtisztekkel; bankárok s a pénzülgé nábobjai tapsoltak a félkezü magyar művészenek s adtak kifejezést rokonszenyünek és elismerésüknek. Egy ülőhely ára tiz rubel volt.

A hangverseny igen szépen jövedelmezett s fele a jövedelemnek az orosz vörös-kereszt-egylet javára fordítottam, fele a magunk költségeinek fedezésére maradt volna, ha az a fél keze az én grófnomnak maga felé hajlott volna. Így azonban, midőn a végső számadást megcsináltam, igen csinos összeg deficit tűnt elő.

A deficit úgy az államok, mint egyesek háztartásában nagyon kellemetlen tünemény; de a mi deficitünk egészen más természetű, mert erre bátran cizálhatom az Igét, a mint az meg vagyon írva Máté evangéliumának XXV. része 23-ik versében: «Jól vagyon hív szolgám, a kevésen hív voltál, még többre bízlak ezután.»

Sok ily nagy urat adjon az Isten Magyarországnak, akkor majd a szegények sem látnak szükségét.

Dr. Závory Sándor.

TÉLI VERS.

Míg a zord tél dühöng jávában,
Mulatnod jó meleg szobában,
Karácsony táján jól esik;
Oh! légy ember: gondolj azokra,
Kik ott künn fázva, háborogva,
Az ég kegyelmét keresik.

Midőn mosolyra nyílik ajkad,
Örömmérs árad el rajtad
S boldogságtól ragyog szemed:
Oh! emlékezz a szenvedőkről
S legyen szíved, síró szemőkről
Egy-egy könyűt letörtened.

Éjfélig is ha fenn marasztal
Veléd kör, dús, terített asztal
S vedél mülo gyönyör virraszt,
Oh! ne feledd az éhezöket.
Enyhítsd egy-két falattal öket,
Az égben, hídd, feljegyzik azt.

Lásd születni az új eszendjében
A Megváltót, bús rejtékében,
Bölcsöje jászol, kö-kemény:
Üdvöt áraszt ő a világra,
Testvére néki minden árva,
És minden elhagyott szegény.

S ha már a zaj körülted elhalt,
A hazát is imádba foglald,
Imádkozz felvirultáért:
Az egyetértés lobogója
Ádáz veszélyektől, hogy óvja
Elötte a nyílt pályatért.

Remélve, küzdve így megéred,
Hogy a zord tél tavaszra ébred
S élet váltja fel a halált,
Zöld lomb alatt pihenve békén,
El-elmerengsz múltad vidékén
S a téli emlék így megéled.

Lévay József.

TÓTH KLÁRA.

Gálnénak levele jött vasárnap délben
Tanító fiától rózsaszín pecséttel,
Apró gyöngybetűkkel írva a levélre:
— «Özvegy Gál Pálnénak tulajdon kezébe.»

Jön az atyafiság; alvégi, felvégi,
Egyik a levelet, másik Gálnét nézi.
Találgatják egyre: vaj' mit írhat benne?
Hej! csak köztük vagy is — irástudó lenne!

Felbontják; forgatják, ki balra, ki jobbra...
Egy arcképe esik ki belöle a porba,
— Gyönyörű, mosolygós úrilány arcképe —
Egyenest Tóth Klára lábai elébe.

Tóth Klára felveszi, csak nézi... csak nézi...
Meghasad a szive, azt érzi... úgy érzi...
Olvasni nem tanult, s csak leborul sírva:
Ó már tudja, mi van a levélbe írva!

Calamus.

KOKO.

Elbeszélés. Irta és a Kisfaludy-társaságban fölolvasta

Vértesi Arnold.

Rendkívül bájos, fiatal és gazdag özvegyasszonnyal ismerkedtem meg egyszer s már közel jártam ahhoz, hogy menyasszonyomnak mondhattam ezt a drága angyalt. Nem titkolta, hogy szívesen lát s napról-napra jobban tapasztalhattam vonzódságának jeleit. Főképp az tett szert neki, hogy még nem kapott rajta semmi hazugságon. Az első férje olyan ember volt, a ki soha sem mondott igazat s akkor utálta meg a hazug embereket.

— Gyűlölöm öket, — mondta egészen kipirulva; — soha sem mennék még egyszer férj-

hez olyan emberhez, a ki hazugságra vete-medik.

Vigyázni kellett magamra, mert nem vagyok ugyan valami hazudó ember, de véletlenül vagy tréfából valami ártatlan kis fillentés-könynyen elcsúszhat az ember szájából. Úgy vagyunk nevelve, hogy az ember csupa szíveségből, csupa udvariasságból is elveti néha a sulykot. Még a közmondás is arra tanít már szenge korunkban, már az iskolában, hogy ne mondjunk igazat, mert betörik a fejünket. Lehetetlen, hogy annyi oktatás után az ember mindig csak a tisztá igazságot mondja.

Például ha az igazságot akartam volna megmondani, azt, hogy mit gondolok a bájos özvegy kegyencéről, arról a szemtelen zöld papagályról, mely mindig belekotyogott az én beszédembe, hát azt kellett volna mondanom:

— Szeretném kicsavarni a nyakát annak az utálatos dögnök.

S a helyett mégis azt mondtam:
— Milyen kedves ez a Koko!
— Úgy-e? — szolt a szép asszony s ragyogtak a szemei. — De nézze csak, mit tud.

Na ugyan nagy mesterség volt, a mit tudott. Azt én is meg tudtam volna tenni. Hej de még milyen szívesen! Kivenni a szép asszony szájából azt a darab cukrot, a mit a fogai közé vett.

Irgyelttem azt az ostoba papagályt s dühös voltam rá. Annak minden szabad. Buta eszét oda értheti asszonya gyönyörű piros ajkához, engem pedig halálra bosszanthat ostoba közbe-kialtásaival.

Mikor legérzékenyebben ostromoltam a szép asszony szívet s már azt gondoltam: no, itt a kedvező pillanat, ez a bárgyú madár akkor rikkantott egyet:

Czukrot Kokónak... Koko éhes... Pá, Mollika, pá...

— Hallja? — szolt a szép asszony gyönyörködve. — Hát nem aranyos ez a Koko?

— De z, igazán az, — erősítettem én is, ámbár ez a legrátabb hazugság volt, a mit egész életemben kiejtettem szájamon.

A szép özvegy azonban hálásan pillantott reám. Tetszett neki, hogy Kokónak én is ilyen bámuló vagyok. Ez a közös rokonszerettség jobban összefűzött bennünket. S mikor másfél hónapra elut zott Erdélybe a nagynénjéhez, Kokót az én gondviselésre bíztam.

— Nem merem a családokra hagyni, — mondta gyöngéden megszorítva kezem. — Maga, tudom, hogy gondját viseli. Kokóért is meg egy kissé talán az én kedvemért is, úgy-e?

Meghatottan viszonztam kézszerítését s eget földet ígertem. Úgy fogok rá vigyázni, mint a két szememre. Meg ak rom érdemelni belém helyezett bizalmat.

— És ha majd visszatér...
Számjamba tette kis kezét s félbeszakított:

— Ha majd visszatérek, no, no, kkor majd meglátja, hálás leszek.

S olyan elragadó mosolylyal böltingatta fejeckéjét, hogy a hétfejű sárkányt is magamhoz fogadtam volna, nem csak ezt a zöld barmot.

Kokót a nagy sárgaré- kalitkában elhozták hozzám. A szép asszony előbb még utasítást adott, hogy mit eszik Koko. A sárgarépát nagyon szereti. A főtt húst aprór kell neki vágni. Piskótát ne adjak sokat, mert elrontja a gyomrát. Friss vize pedig mindig legyen.

Lesz, minden lesz. Megnyugtattam a szép özvegyet, hogy Koko semmiben sem fog hiányt szenvedni, takarító asszonynomnak pedig megjavítottam a bérét, minthogy most már kettőnk kell kiszolgálnia, Kokót meg engem.

Első részlet.

A KARDVÁGÁS. — DUDITS ANDOR FALFESTMÉNYE AZ ÚJ ORSZÁGHÁZBAN.

Koko volt az első személy természetesen. Mondhatom, hogy kitűnő dolga volt nálam. Három papagálnak — mit mondok? — tiznek a gyomrába sem fért volna bele, a mennyit a takarító asszonyom minden nap bevásárolt a számára s azt hiszem, a maradékból az asszony is jóllakott a kis fiával.

Nekem azonban egyáltalán nem volt kitűnő dolgom a kedves állat társaságában. Szüntelen boszantott a kiabálásával:

— Koko éhes... Czukrot Kokónak.

— Jézusom, micsoda falánk állat! — szörnyűködött a takarító asszonyom. — Fél kiló húst hoztam neki s még most is éhes.

De legborzasztóbb az volt, hogy korán hajnalban, még alig virradt, már elkezdte a rikácsolást.

— Czukrot Kokónak...

— Tegye ki innen azt az istenverte dögöt, — mondtam a takarító asszonyomnak.

Nem akartam hallani az örökös rikácsolását. Azt még csak szívesen meghallgattam, hogy:

— Pá, Mollika, pá!

Az eszembe juttatta a bájos kis özvegyet s magamban én is utána mondogattam:

— Pá, Mollika, pá!

De kiállhatatlan volt, mikor százszor egymásután azt kotyogta:

— Czukrot Kokónak... czukrot Kokónak...

A takarító asszony megfogta a rézkalitkát:

— Hát hová vigyem, kérem alásan?

— Bánom is én. Vigye a pokol fenekére.

Elismerem, hogy ez helytelen beszéd volt.

Második részlet.

Nem is vitte az asszony olyan messze, csak az előszobában tette le.

Persze hogy onnan is behallatszott a rikácsolása. Nem lehet egy papagálnak befogni a száját.

— Vigye még odább, — kiáltottam a takarító asszonyra.

S bevitte az ő kis szobácskájába. Gyuluska örülni fog neki.

— Jó lesz úgy?

— Jó, jó.

Ez a Gyuluska a kis fia volt az asszonynek. Roppantúl szerette a nagy, zöld madarat s egész nap piszkálta, szurkálta egy pálcikával, melyet bedugdosott a rézdrót közt.

Hogy történt, a mi ezután történt, nem tudom. A Gyuluska nagy szeretete ártott-e meg Kokónak? Bizonyos, hogy a pálczát nehéz úgy irányozni egy négy éves ifjúnak, hogy baj ne essék. Vagy a fél kiló hús volt kevés napenként? A mire pedig Faragóné, az én takarító asszonyom esküt is mert volna tenni, hogy csak épen egy falatkát vágott le belőle. Tessék elhinni, csak egy iczipiczi falatkát a maga, meg a Gyuluska számára.

A sárgarépáról nem szólok, mert azt Gyuluska mindig kihúzta a drót közül s ő lévén az erősebb, nem Koko, természetes, hogy ő ette meg és nem Koko.

Mondom, hogy nem tudom, mikép történt, de egyszer reggel könnyes szemekkel jött be Faragóné s jelentette, hogy a drága állattal valami baj történt, nem mozog.

Persze, hogy nem mozogott, ott feküdt szegény Koko — ha szabad így beszélni róla — döglötten a kalitka alján.

— Istenem, Istenem! — sopánkodott Faragóné.

Magam is megdöbbenve néztem. Eszembe jutottak e gyászos eset fenyegető következményei. Mit fogok mondani a szép özvegynek? Mivel mentem, hogy igazolom magamat? Soha sem fogja nekem megbocsátani kedvencének gyászos kimúltát. Akárhogy iparkodom is bebizonyítani ártatlanságomat, mégis rajtam marad a gyanu, hogy én vagyok Koko halálának az oka; nem vigyáztam eléggé a rám bízott drága jószágra.

Harmadik részlet.

A KARDVÁGÁS. — DUDITS ANDOR FALFESTMÉNYE AZ ÚJ ORSZÁGHÁZBAN.

E nagy szorongás és aggodás közt egy mentő gondolatom támadt. Tulajdonképp Faragóné adta az eszmét:

— Hát tetszik venni másikat.

Persze, gondoltam magamban, veszek másikat. Ej, hiszen egyik zöld papagály olyan mint a másik. Beteszem a Koko helyére a nagy rézkalitkába s nem szólok semmit a szép özvegynek.

Nagy gondal választottam meg a Koko helyettesét. Ép olyan nagy volt, ép olyan zöld volt, a begye ép olyan sárgás, még a neve is Koko volt, a minék nagyon megörültem. A mint így végig mustráltam, nem láttam mákszemnyi különbséget sem a boldogult Koko közt és az új Koko közt, ki amannak helyét volt elfoglalandó.

A madárkereskedő dicsérte, hogy milyen

kedves, okos állat. Tessék csak nézni, milyen bukfenczet tud vetni a karikán át.

Csakugyan ebben határozottan fölötté állt az elhúnytak. No, milyen öröme lesz Mollikának, ha meglátja, mit tanult távolléte alatt z ő kedvence, mennyivel gyarapodott műveltsége.

— Hát azt tudja-e mondani, hogy: czukrot Kokónak? Meg azt, hogy: Koko éhes? — kérdeztem a madárkereskedőt.

— Hogyne tudná, kérem. Tud ez úgy beszélni, akár egy ember. Nagyszerűen tudja a macskanyávogást is.

Még a macskanyávogást is? Azon nevetni fog majd Mollika. Milyen öröm lesz a viszontlátás!

Meg voltam elégedve. Faragóné ünnepélyes ígéretet tett, hogy erre jobban vigyáz, mint a

másikra. Olyan gondot visel rá, mint a saját édes gyerekére.

De már nem bíztam egészen rá. A nagy rézkalitkát visszahozattam a szobámba s minden nap utána néztem, kapott-e eleget enni az új papagály. Gyuluskát pedig oda ne merje eresztetni Faragóné a kalitkához, mert tüstént elcsapom.

Nagyon csöndes volt az új vendégünk. Nyilván nem érezte magát egészen otthonosan. Biztatni kellett.

— No beszélj már... Koko éhes... Czukrot Kokónak...

Aztán még valamire akartam megtanítani. Arra, hogy:

— Pá, Mollika, pá.

Ezt el fogom mondani előtte napjában ezer-

HALÁSZAT. — KRIESCH ALADÁR FALFESTMÉNYE AZ ÚJ ORSZÁGHÁZBAN.

VADÁSZAT. — KRIESCH ALADÁR FALFESTMÉNYE AZ ÚJ ORSZÁGHÁZBAN.

szer. S még valamivel meg is toltam, mert így akartam betanítani:

— Pá, édes Mollika, pá.

Az édes szövből megérti Mollika, hogy ki emlegette őt így. Reméltem, hogy ennek kitűnő hatása lesz.

Csak egy baj volt, az, hogy Mollika hamarabb haza jött, mintsem az új papagály betanúlhatta volna azt, hogy:

— Pá, édes Mollika.

Alig volt nálam két napig a papagály, már megjött Erdélyből a szép özvegy.

— Siettem vissza, látja? — szolt ragyogó arczaal. — Örül annak valaki?

— Agyal, — susogtam én kezét esókolva.

Aztán mindjárt Kokórol kérdézősködött:

— Nincs semmi baja? Gondját viselte maga?

— Koko friss, egészséges, nincs semmi baja, gondját viseltem híven, — állenttem én.

Tulajdonképp nem is mondtam oly nagy hazugságot, mert hiszen friss volt, egészséges volt, csak hogy más volt.

De hát baj az? Ugyan ki ismerné meg egyik zöld papagályt a másiktól?

Ovatosságból azonban mégis jobbnak véltem jelen nem lenni azon a találkozáson, mikor Kokót hazaküldtem a sárgaréz kalitkájában.

— No, mit mondtott a nagysága? — kérdeztem Faragónét.

— Nagyon megörült, — jelentette Faragóné.

E szerint hát rendben lett volna a dolog, nincs miért aggódnom; teljesen nyugodt azonban még sem volt a lelkiismeretem, mikor másnap meglátogattam a szép özvegyet.

Gondolhatni, hogy nem igen emlegettem Kokót; de a szép asszony mindjárt ráterelte a beszédet:

— Ah, képzelje csak, az az ostoba madár már nem ismer engem. Hívom, nem jön. Czukrot kínálok neki, berzengeti a tollát. Hát nem szörnyűség ez?

Képmutató módon magam is szörnyűköttem a Koko hallatlan magaviseletén. Am mentse-gére fölhozhattam, hogy hiszen az emberek nagy része sem sokkal különb, azok is hálátlanak, azok is elfelejtik jövevényeket.

— Igaz, igaz, — merengett bánatosan a szép asszony; — de mégis rettenetes, hogy egy hónap alatt így elfelejtett.

Hízelegve megfogtam a kezét:

— De van ám valaki, a ki nem felejt el kegyedet soha.

Mielőtt azonban felelhetett volna, megszólalt a papagály:

— Te betyár! Te bitang!

Megütöde vonta vissza kezét a szép asszony:

— Micsoda csúf szavakra tanította Kokót. Igazán meg nem foghatom.

— Én? — siettem tiltakozni. — Én nem tanítottam rá.

— Hát ki?

— Nem tudom, — hebegtem elvörösödvé.

Gyanakodva nézett rám:

— Miért pirúlt el?

— Nevetséges. Hát miért pirúltam volna el?

— Mit tudom én? Maga nem mond igazat. Maga rejteget előlem valamit.

— Ugyan, ugyan, hogy gondolhat olyat?

De csak tovább faggatott. Ő látja, mondjam meg, mi lelte Kokót?

Egyszerre eszébe ötlött valami. Hirtelen föluggrott a divánról, oda szaladt a kalitkához, kihúzta a papagályt s élesen szemügyre vette. Aztán mint az ítélet trombitája úgy rivallt fülembe bész haragja:

— Maga megcsalt engem, ez nem az én Kokóm. Hová tette Kokót?

Láttam, hogy nem lehet tovább tagadni.

Dadogtam valamit, hogy mindnyájan halandók vagyunk s fájdalom, nem menthetem meg a drága lény életét. De Molli kihallgatni sem akart:

— El, el a szemem elől. Soha se lássam önt többé. Gyűlölöm a hazug embereket.

Hiába próbáltam kiengesztelni. Az idő sem segített. Irtam neki, fölbotlatlan küldte vissza levelemet. Beszélni akartam vele, nem bocsátott be. Vége szakadt köztünk mindennek.

Felebarátaim, urak, okuljatok és ne hazudjatok, vagy legalább úgy, hogy rajta ne lehessen kapni benneteket.

AZ ÚJ ORSZÁGHÁZ FALFESTMÉNYEI.

A közel két évtized óta épülő új országház befejezéséhez közeledik. A tervek belső díszítésére szolgáló fal képek, freskók már nagyobára elkészültek.

Az étkező terem két szemközti falát Kriesch Aladárnak a *Halászat* és *Vadászat* című nagyarányú képei díszítik. A művészek a fal festményhez készített kartonjai után közöljük ezek mását. A festmények hossza egyenként 8¹/₂ méter, szélessége 7¹/₂ méter, egyenként közel 55 négyzetméternyi területet foglalnak el. Méreteik tehát nagy arányúak. Majd három esztendei munka és gondos tanulmányok eredménye a két falkép. Kriesch Aladár, ki 1880-ban kezdte meg művészi tanulmányait itthon, a külföldön is sokat tapasztalt, látott és jó sikerrel lépett föl. «Az 1567. évi tordai országgyűlés» című nagy terjedelmű festményével 1896-ban a Múbaratók ösztöndíját nyerte el. A történelmi festészethez hű is maradt. A mostani műtárlaton «Dobó István megyéi Eger várát a török ellen» című festményével a 3200 koronás Forster-féle Vaszarj-díjat nyerte el.

Az országházban festett képeinek egyike, a *Halászat* a középkorba visz, a Balatonhoz. A derült, napfényes égen csak néhány bárányfelhő úszik, s elénk tárul a Balatonnak a távol kékjébe vesző tükre. A háttérben hegyek ormán egy várom, a vizen fehér vitorlás sájká. Elöl a parton taghaszakadt, izmos halászcsoport mutatja a háló kötelét. A vízben a part közelében két hatalmas bárka áll, színes vitorlakkal, az embereket középkori viseletök teszi érdekesebbé. Kiválik a középen lévő bárka elején álló szerzetes pap. A mozgalmasságot növeli egy épen most kikötő halászbárka. A festményt a művész szerencsés összehangba hozta az étterem faburkolatának sárga alapszínével és czifra aranyozású díszével.

Tárgyánál fogva jóval háladosabb a vadászó leventéktől népes másék festmény, a *Vadászat*, mely a hun világ legendás idejéből bölényvadászt tot állít elénk. Sziklás, zordon, fákkal és cserjékkel benőtt völgy zugában egy hatalmas bölényvel küzdenek a vadászok. A bősziült nagy állat már egy vadászt lovastól együtt a földre terített. A képzőművész ráfoghatja, hogy ez talán Buda, az Isten ostarának fiére. A kép jobb oldalán a középsoportól kissé távolabb, hatalmasan ágaskodó szürke ménen is talán Attila ül, lándzsáját dőfésre emelve. A kép bal oldalán szintén néhány lovas vágat, hogy részt vehessen a végső küzdelemben. Az alakok elhelyezése, csoportosítása szerencsés sikerült, s ehhez a színek is jótékonyan hatnak.

Az 1867-iki koronázás egyik legfontosabb jelenetét, a pesti lánczidő előtt történt *Kardvágást* a magyar delegáció termének falára Dudits Andor festette. A művet a magyar freskó-festészet mesterének, Lotz Károlynak tiszteletére tett alapítványból Lotz Károly maga, kinek a díj odaítéléséig egész életére fölajánlatott, 2000 koronás «Lotz-díj»-jal tüntette ki.

Az óriási méretű freskó 16 méter széles és 7¹/₂ méter magas és így több mint 112 méternyi területet főd. Elfoglalja a hatalmas terem egyik oldalát. Azt a historiai jelenetet ábrázolja, mikor Ferenc József Őfelsége 1867 június 8-án a pesti lánczidővel szemben emelt koronázási dombon megteszi a hagyományos kardvágást.

A kép művészi elrendezésében híven adja vissza a jelenetet, az arcokat, a helyet. Sok elismerést kap érte a művész.

Dudits Andor még egészen fiatal ember. Művészi tanulmányait 1884-ben kezdte Bécsben, aztán Budapesten, Münchenben, Párisban, Londonban és külföld sok más városában folytatta, a hol csak gyarapodást szerzett. T. K. E.

LAKOTT VILÁGOK.

Élő lényeknek testrészein nagytűüveggel meg lehet figyelni a vértestekek szüntelen keringését. Csak úgy nyúzsognak ezek a parányi testecskék egymáson keresztül: mindegyik úgy látszik, mintha önálló létet élne. És mégis, valamennyit a véredv hajtja, az egyiket gyorsabban, a másikat lassabban; sokszor úgy tűnik föl, mintha az egyik a másik körül keringene hosszú pályán. Az egyik testecskét magához vonja a véredvny fála, hozzádörzsölődik s végül megakad egy pórusban, viszont a másikat az áramlat elragadja a véredvny faláról s a többi közé keveri, szabad mozgásra. Ez az anyagcsere. Így épül fel az emberi test csodás szervezete.

Ha az ember helyzetét a természettel szemben némileg megközelítő arányokban akarjuk szemléltetni, az ereinkben nyúzsó vértesteceket égi testek gömbjeinek kell tekintenünk s benépesítenünk a mi földünk lakóiból hasonló lényekkel. Mintegy másfél ezer millió ember él egyszerre a földön. De hány millió vértestecke mozog csak egy ember testében is? Ha egymásba futó véredveket nézünk a mikroszkóp alatt, úgy látjuk a vértesteceket mozogni, akár a népes utca az embereket, keresztül-kasul egymáson és mégis mindenik megtalálja a maga útját.

Mily kicsiny az ember a földgömbhöz képest! A föld pedig a naphoz tartozik, mely nála egy harmad milliószor nagyobb, a nap ismét a tejút rendszeréhez, a melyben sok száz ilyen nap van. És minden ilyen nap — az említettük hasonló szerint — egy kis vértestecke, a mely egy nagyobb organizmus ereiben mozogva betölti a maga parányi feladatát az összességgel szemben. Hova lesz itt az emberiség?

Ezeket az arányokat, ezeket az ezerféleképp kifejtett hasonlatokat nem lehet eléggé hangsúlyozni. Nem azért, hogy esodalkozhassunk a világegyetem nagyságán, hanem hogy megértsük, mily elenyésző csekély szerepet játszik mi a világegyetemben és hogy csakis egyesülten, közös célóként érhetünk el valamit, mert az egyes ember, ha még oly kiváló is, semmi a világegyetem örök folyásával szemben.

Ha azt állítanók, hogy csak a mi földünknek vannak lakói, ez ép oly együgyűség volna, mint ha azt hinnók, hogy csak azok a vértestecekek végzik a fentebb leirt funkciót, a melyek épen a nagytű üveg lencsége alatt vannak, a többi pedig egész más, s nem szolgál semmire. Csak épen azért, mert — mi nem látjuk. A világegyetem egy nagy egész: minden kölcsönös viszonyban van mindennel, semmi a világon nincsen tétljesen elkönyölve. Ha az életet magában foglaló földet beleplántálnók a holt anyaggal telt mindenségbe, úgy benépesítené a világegyetemet, mint a hogy egy marék magtól köröskörül az egész mező kiközdül. Mert a föld elhínti az élet csiráit a világegyetemen át tett útjában, ép úgy, mint a szántóvető, a ki magot vetve járja keresztül földjét.

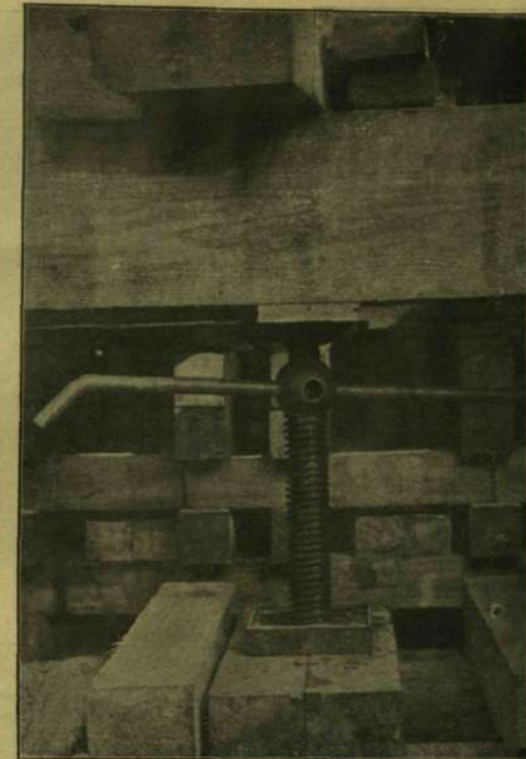
Ezek a csirák, melyek a mi bolygónkat a légkör szélén elhagyták, a világűrben életre képesek maradnak, míg egy másik földre akadnak, a hol megint gyökereket verhetnek. Minden bizonynyal így kapta egyet a mi földünk is az égből a rajta viruló élet első csiráit.

Mily elképzelhetetlenül előrehaladottabb lehet az élet azokon a többi világtesteken, melyek még a föld keletkezésé előtt jöttek létre! Hiszen a földön is folytonos az előrehaladás. A tudósok kutatásai azt bizonyítják, hogy a mi földünkön 500 millió év óta van élet, de ennek az időköznek valószínűleg csak utolsó tízedrészében született meg az első ember, a föld élő lények legelőkeltebbike. Más égitesteken azonban bizonyára végtelenül tökéletesebb lények vannak, elképzelhetetlenül fölöttünk álló szellemi képességekkel, melyek talán már régen megkísérlették, hogy velünk összeköttetésbe jussanak; ha ugyan nem látták be ennek lehetetlenségét ép úgy, mint a hogy mi nem próbálunk szellemi összeköttetésbe jutni a földön mászó rovarral. Magában véve az ilyen szellemi össze-

köttetés más világokkal ép úgy lehetséges, mint a hogy manapság Marconi készüléke segítségével kilométerekre tudunk érintkezni egymással drót nélkül. Meglehet, hogy csak a nyitját nem tudjuk sokféle jeleknek, melyeket talán felénk küldenek más világok lakói, szánakozva a mi korlátoltságunkon, hogy nem vesszük észre.

A merre szemünket vetjük, a világegyetem telve van égitestekkel, melyek ugyanazokból az anyagokból vannak alkotva, mint a mi földünk. Ezt teljes biztossággal bizonyítja a spektroszkóp. Az élet, mely ezeket az anyagokat fölhasználja a maga céljaira, okvetlenül ugyanazt az utat tette meg mindenütt, a hol az anyagi feltételek hasonlóak voltak. Ha a világegyetemben járnánk, nem látnánk sokkal különbözőbb természeti képeket, mint a mikor a föld különböző hőmérsékű vidékein járunk. A különböző bolygók teremtett lényei egymáshoz körülbelül ugyanabban a viszonyban vannak, mint a föld teremtésményei fejlődésünk különböző fokozatain. Az alapvonalak mindenütt ugyanazok, mert a természet törvényei is mindig ugyanazok.

Mivel köröskörül a világtérben mindenütt ott rezg a fény, bizonyos, hogy a hol élő lények laknak, ott a fénynek mindenütt ugyanaz a szerepe van azok életében. A földön kívül lakó lények szemei lényegükben nem lehetnek mások, mint a mi szemünk, ha mindjárt tökéletesebbek is.

Egy emelő eszavar.

182 centiméterre emelve.

A MARGITSZIGETI KIS SZÁLLÓ FÖLEMLÉSÉ. — Reiprecht R. amateur fölvétele.

182 centiméterre emelve.

A mi földünk fejlődésének története párhuzamosan halad a világegyetem többi égitesteinek fejlődésével.

«LEFŐZTE A BÁRÓT.»

E cím alatt a Londonban megjelenő «The New Penny Magazine» című hetilap decz. 8-án megjelent száma közli a következő történetkét:

Dr. Wekerle volt miniszterelnökről, kit annak idején Magyarország nagy szigorú embernek tartottak, egy nagyon jó ádomát beszélnek. Ugyanis Wekerle a szombati napot hétfőig rendszeren kis falusi házában szokta tölteni és menet-jövet mindig egy különös alakú fekete táskát vitt magával, melyben irományokat s egyéb efféléit tartogatott.

Egy alkalommal Pestre visszatérvén, valami ismerőse, egy báró szőlította meg, kinek szintén ilyféle fekete táskája volt. Wekerle kérdő tekintetere a báró mondá:

— Nekem itt 20 font különösen finom török dohányom van, melyet a vámon be akarnék csempészni. Az ön táskáját természetesen nem fogják megmozni, s így azt szeretném, hogy velem táskát cserélne.

— Ilyesmit nem tehetek, — mondá a miniszter ingerült hangon.

A báró azonban nem hátrált meg, hanem a táskát Wekerle tudta nélkül kicserélte. A vá-

háznál a miniszter egy hivatalnokot megszólítva, azt mondá: «Ez a barátom 20 font dohányt akar bevallani, melyet táskájában visz.»

— Ő Excellenciája tréfál! — kiáltá nevetve a báró, — tessék, táskámban csak papirok vannak.

A hivatalnok ezzel megelégedett, de Wekerle nem. Elővette a másik táskát.

— Helyes — mondá Wekerle a hivatalnokhoz fordúlva, — mit fizetek a dohányért?

— Negyedfél forintot.

Wekerle rögtön lefizette a pénzt, azután pedig készen álló hintájába ülve, elhajtatott és a báró ajándékát megköszönte.

Mi igaz az angol lap e történetkéjéből: azt csak maga Wekerle tudná megmondani.

EGYVELEG.

* Az ezüst patkók. Hogy csak száz évvel ezelőtt is mily jámbor gondolkozású elüljárósága volt Pest városának, érdekes példáját olvassuk egy Pesten 185 július 9-én kelt s Bécsbe, Polgár János ügyvéd-hoz intézett levelben, melynek utóirata így szol:

«Ujságban mondhatom, hogy Pesten a József városban Szeifner nevezett Pék Mester, minék utánna annyira meg-gazdagodott volna, hogy nem tudtta pénzét hova tenni, tehát négy lovainak lábaira az Ötvös által ezüst patkót akart veretni; de torkára fort nékie, mert ezen dolgot nem kitsinynek lenni véllé az Ötvös, bé-jelenté a dolgot a Város házában, a melyet is bőven ki-tanulván, meg-fogat-taták Vasárnap a Drabantok által a Barátok temp-

lomában és más napon Regvel hat órátl fogva hétig a Városháza előtt szégyen-kövön fog állani.» — Ez érdekes levelet Fodróczy Rozália nagybirtokosné közölte velünk. Eredetije szerkesztőségünk birtokában van.

* Az angol királyi család fogatai. A fejedelmi udvaroknál mindenütt számos lovat, illetoleg fogatot tartanak, de legelső s tekintetben az angol udvar, hol a királyné és az uralkodó család tagjai számára naponta 160 pár ló és 80 hintó áll készen. Leginkább pej lovakat használnak míg ünnepélyes felvonulások s idegen fejedelmek fogadtatása alkalmával szárköket fognak be. Viktória királyné otthon mindig négyes fogaton jár, Skóciában vagy a francia Rivierán azonban kedvenc két szürke szamarát fogatja be, melyeket rendszeren Beatrix hercegnő szokott hajtani. Megkoronázatása alkalmával Viktória királyné néhány perczig lovon is ült; férje halála óta azonban számára háts paripát nem tartanak.

* A gyermekek emlékező tehetségére vonatkozólag Necsaff szentpétervári tanár több ezer kísérletet tett s azt találta, hogy a fiúk és általában véve a 14 éven alól levő gyermekek leginkább a látható tárgyak neveit tartják meg emlékezetükben, míg a leányok és a serdülő korban levő fiúk emlékezete inkább az elvont jelentésű szavakat őrzi meg. Általános szabályként tekinthető azonban, hogy a gyengébb testalkatú gyermekeknek a szellemi tehetségek is alantabb fokon áll.

* Az amerikai hírlapok nagy tisztítói a kanadai erdősegeknek, mivel az Egyesült-Államok és Kanada hírlapjait főképp ez erők fából készített papírra

30 centiméterre emelve.

110 centiméterre emelve.

73 centiméterre emelve.

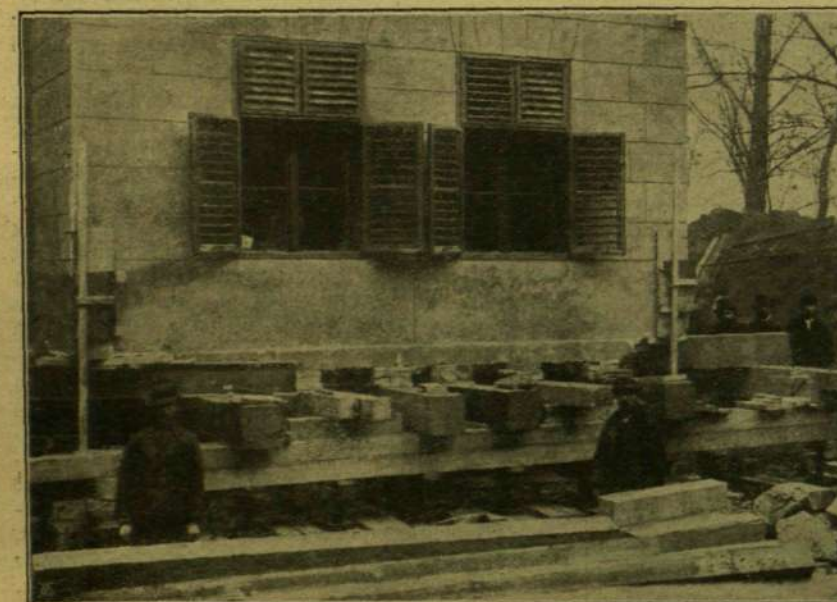
109 centiméterre emelve.

26 centiméterre emelve.

110 centiméterre emelve.

75 centiméterre emelve.

108 centiméterre emelve.

A MARGITSZIGETI KIS SZÁLLÓ FÖLEMELÉSE. — Reiprecht B. amateur felvételei.

Öreg boer harcos.

Mayer Lukács.

Botha Lajos.

Erazmus.

BOER VEZÉREK.

DÉLAFRIKAI KÉPEK.

Egy előkelő hazánkfi, ki az angol-boer háború kitörése előtt már nyolcz éven át lakott Transzvámban s nagyon ismeri az ottani viszonyokat és embereket, majd pedig a háború alatt, mint a külföldi attassék vezetője és gondozója, sokáig Roberts lord környezetében volt, sok érdekes dolgot beszél el élményeiből, tapasztalataiból, melyek nyomán, midőn az általa a harcztérről hozott képek közül néhányat bemutatunk, egyet-mást a jelen cikk során mi is közlünk.

Az egyik kép az asvogeli csata kezdetéről való, midőn az angol fővezér Roberts, pár tábornokával tanácskozik. A híres vezér kezében hosszú látesővét fogva ül egy kővön; jobbján Hamilton, balján pedig Stanley tábornok áll, ez előtt a Westminsteri herczeg, Anglia egyik leggazdagabb embere, most a fővezér hadsegéde, a ki ifjú életét épen nem félti a háború veszedelmétől.

Hamilton a legjobb angol tábornokok közé tartozik s a sokat emlegetett French tábornokkal együtt őt tartják az afrikai sereg legtehet-

ségesebb és legügyesebb vezérének. Stanley is jeles katoná, legkedvesebb embere s bizalmasa a fővezérnek, kinek tanácsát mindig meghallgatja. Különböztet Stanley az angol szabadkőművesek legkiválóbb tagjai közé tartozik.

Természetesen legjobban érdekelhet azonban bennünket e csoportban Roberts lord. Őt általában nemes szívű, derék embernek mondják, még maguk a boerok is tisztelettel viseltetnek iránta, sőt a boer köznép közt itt-ott az a hit van elterjedve, hogy Roberts voltaképp velük rokonszenvezik. S hogy ilyen hit keletkezhetett róla, az is bizonyítéka az ő nemes gondolkodásának. Többek közt meghallotta, hogy egy szegény boer nő, csecsemőjével, miután férje fogóságba került, egészen magára van hagyatva, mire rögtön sürgönyöztetett Roberts, hogy a fogoly férjét ereszszék szabadon Fokvárosból, hadd mehessen felesége segítségére.

S ehhez hasonló tette sok ismeretes Robertsnek, a ki emberséges magaviseletével eleinte igen sok boert engedelkenyvé is tett, de a mit aztán a kegyetlen Kitchener megint elrontott.

Szudáni dolgai ismeretesek ennek a zord embernek, a ki ott egyebek közt már a töltést sem engedte vesztegetni a szerencsétlen fog-

lyokra, csak úgy szurkáltatta őket agyon lándzsával. S ilyen módon akart Kitchener banni a boerokkal is, csakhogy ezek nem rettentek meg, ellenkezőleg, kegyetlenkedései miatt még azokban is, a kik már letették a fegyvert, újra fellángolt a harcsvágy s az angolok elleni mélységes gyűlölet tüze.

Roberts lord igen kedélyes ember. Nem sokkal azután, hogy Pretóriába bevonult, egyszer csak kap a postán egy otromba külsejű levelet, a melyen a következő magyar czímzés volt olvasható:

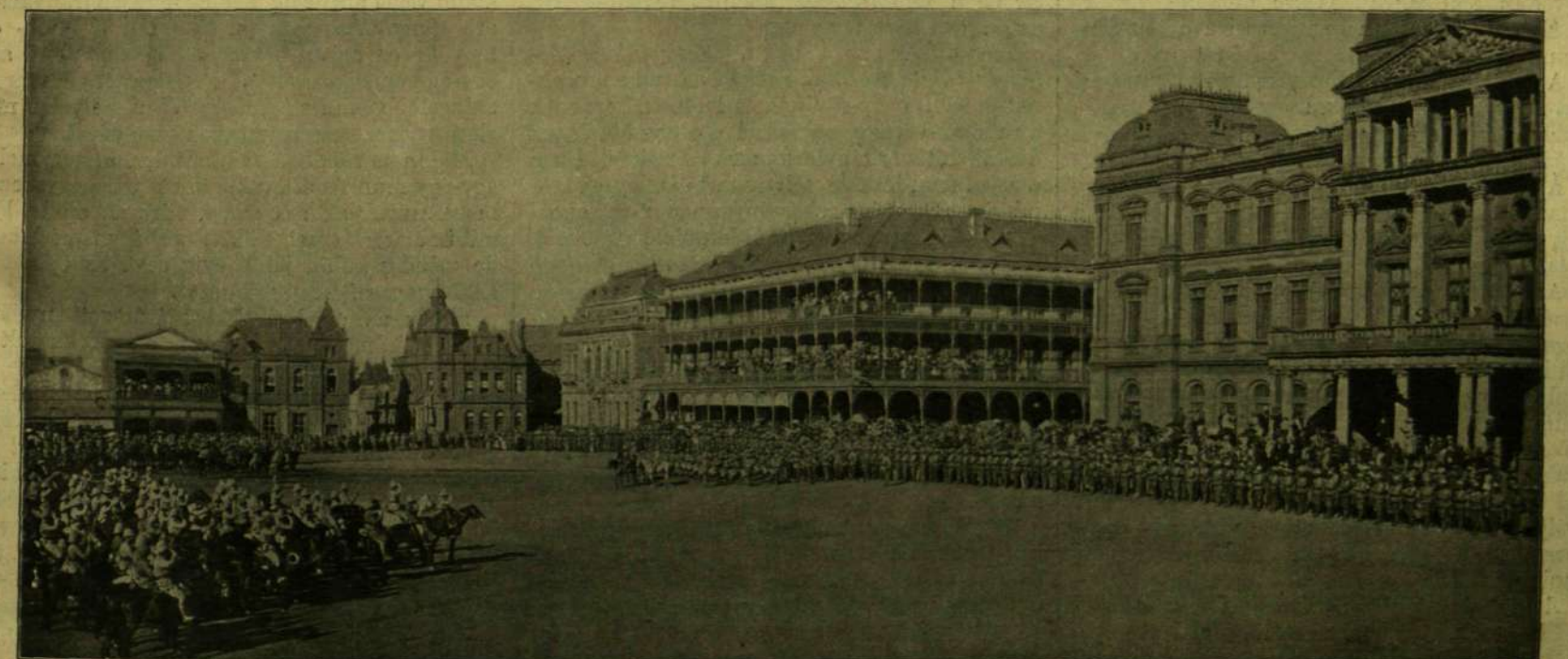
T. cz. tekintetes

Lord Róbert úrnak
a boerok dicső vezérének
tisztelettel

Dél-Afrikában.

A csodálatos levélben még csodálatosabb, hogy csakugyan megkapta Róberts, de legfurcsább aztán a tartalma.

Valami hősiesség természetű salgó-tarjáni atyafiak követték el a levelet, a kik mód nélkül föllekesülve a boerok hősiességét, elhatározták, hogy maguk is segítségére sietnek a derék népnek. S e dicséretes szándékukat két-

ROBERTS LORD BEVONULÁSA PRETORIÁBA.

Eredeti transzváli fényképek után.

LORD ROBERTS ÉS KISÉRETE AZ ASVOGELI CSATA KEZDETÉN.

ségtelenül menten fogantatják is, ha egy kis bökkenő nincs a dologban. Tudniillik a nagy vítezési hajlandóság és vállalkozási kedv meg lett volna bőven, hanem annál inkább hiányzott az utazáshoz való költség.

Kapták hát magukat s levelet irtak Robertsnek, még pedig rengeteg helyesírási hibával telve, hogy küldjön nekik útköltséget. Mert hát a jámborok a sok cifra idegen nevet összezárták s mivel akkortájt sokat emlegették az újságok Roberts hősi tetteit, hát a mi lelkes magyarjaink nem is gondolhattak mást, mint hogy boer vezérnek kell neki lenni.

Roberts aztán megkérte hazánkfát, hogy fordítsa le a levelet, a minék megtörténte után óriási derűség támadt az egész táborokban; legjobban nevetett maga a kedélyes Roberts, a ki kinesért sem adta volna ezt a mulatságos levelet. Hazánkfia kérte tőle, de Roberts a világot sem adta, mondván, hogy ez egyike lesz az ő kedves emlékeinek, a mi sokat fog még mulatni.

Másik képvonul három boer tábornok: *Botha Lajos* a fővezér, *Mayer Lukács* és *Erazmus* vannak föliténtve.

Botháról az az angol tábornokok véleménye, hogy ha tanult volna, a világ legnagyobb hadvezérei egyike lehetne. De hát egyszerű föld-birtokos, a ki katonai tudományokkal nem foglalkozott s még így is kitiűnő vezér.

A hatalmas természetű *Mayer Lukács* tehetségét szintén elismerik az angolok is, de azt tartják róla, hogy a boer vezérek közt ő az egyedüli, a ki kegyetlenségre hajlandó.

Erazmus az élelmézet vezető s e tekintetben a legügyesebb emberek közé tartozik. A most igen sokat emlegetett *Dewett*-ről azt mondják az angolok, hogy tehetsége nincs, hanem csak szerencséje, míg *Delareyt* ismét rendkívül jó vezérnek tartják.

Általában szinte megmagyarázhatatlan, hogy a tanulatlan boer vezérek mennyire képesek, a mi csak rendkívül természetes eszköznek lehet tulajdonítani.

Azt is elismerik az angolok, hogy a boer vezérek — kivéve Mayert — rendkívül embereségek s ugyan ezt mondhatni a közhasznosokról is; de az idegenekről, kik soraikban harcolnak, annál több rosszat mondanak s ezeket különben maguk az igazi boerok sem szeretik. Kívételt tettek a magyar harcosok, kik nemcsak vitézségükkel, de tisztességes viselkedéssel is kitűntettek magukat. *Steyn*-nak, a nagy erélyű oranjéi elnöknek is legbizalmasabb tanácsosa hadi ügyekben egy mellette levő magyar kapitány.

Az angoloknak *Pretóriába való bevonulásáról* is közlünk egy képet. Jobb felől a parlament épülete, e mellett a nagy szálloda látszik, melyek előtt tömött sorokban ott áll már az angol gyalogság. Szemközt velük fekete lovon

Roberts, mellette fehér paripán *Kitchener* alakja tűnik föl, hátuk mögött egész sereg főtiszt s külföldi attasék. Bevonuláskor hivatalnokokon kívül alig volt más férfi a városban, az asszonyok pedig nem tartózkodtak gyűléstőlüknek hangos kifejezést adni, a mivel azonban az angolok nem törtöttek.

Érdekes, hogy Roberts felesége még Londonban himzett egy kis angol zászlót, azzal adva azt át férjének, hogy majd ha beveszi Pretóriát, akkor tűzze ki ott. Roberts magával vitte a kis zászlót s csakugyan ki is tűzette legelőbb a parlament épületre.

Pompás harcai alak az egyik képvonul bemutatott *lovas név boer*. Kitiűnő ló, egyszerű lovas, hideget, meleget, cbséget, szomjúságot egyaránt tűr, mint a régi magyarok; még lóva is olyan apró és kitartó, azonban keveset mutat. Csak fél sarkantyúval bíztatja a boer, két-töb feleslegesnek tart viselni.

A fiatal boerok már kevesebbet érnek, de apránként ezek is belejönnek a véres munkába a csatatéren s ott tanulják meg a czellövést az élő céltáblákon.

Mikor a Roberts első nagy sikerei után a boerok százával, ezével rakták le a fegyvert, az angolok azt hitték, hogy puska sincs már a boer földön s ime most, hogy újra éledt a háború, látják, hogy megint mindenki kezében puska van. Igen, mert a boerok beszolgáltatták ugyan a puskákat, de csak a rozszát, a javát meg elásták s ezek kerültek aztán most megint elő.

Az ágyúkat is elásták, még pedig úgy, hogy az ágyú fölé egy-egy halottat temettek. Ott aztán nem kereste az angol.

Igen érdekes az a kép, a mely *egy boer fölténytartóját* ábrázolja. Szokásban van a boeroknál, hogy ha egy-egy angol lelőnek, levágnak a ruhájáról vagy sapkájáról egy gombot és azt diadaljelül a fölténytartójukra varrják fel. Ilyen a rajzunkon látható fölténytartó is, ennek már mind a huszonhat rekészén van egy-egy angol gomb s pedig, mint a különféle számokból, betűkből látható, az elesett katonák nagyon sokféle ezredhez, csapathoz tartoztak. Ennek a fölténytáskának gazdája tehát legalább huszonhat angol ejtett el, mert a csatatérről egyszerűen felszedni a gombokat, tiltja a szigorú boer becsület s az ilyesmire a pajtások is nagyon vigyáznak. Csak a kiről bizonyos a boer, hogy ő lötte le s ezt pajtásai is helyben hagyják, csakis annak a gombját varrhatja fel táskájára.

Végül nem lesz még érdekelten megemlíteni, hogy a boerok Mauser-féle puskái sokkal jobbaknak bizonyultak, mint az angol fegyverek úgy, hogy most a mi Mauser-puska csak az angolok kezébe kerül, azt azonnal saját katonaságuk közt osztják ki használatra.

Meglehet azonban, hogy úgy van a dolog itt is, mint Skanderbég kardjával; az is csak az ő

kezében vágta le egy csapásra az ökor nyakát s nyilván a Mauser-puska is csak a boer kezében talál olyan jól.

ÉPÜLETFÖLEMELÉSEK A MARGITSZIGETEN.

Az utóbbi években gyakran lehetett olvasni róla, hogy Amerikában a legnagyobb épületeket is fel tudják emelni, vagy odább tolják, sokszor tetemes távolságra. S mindez méltó bálmatot kellett mindenfelé, bár sokan eleinte himni sem akarták, hogy ilyesmi lehetséges volna s hajlandók voltak az egészet amerikai humbugnak tekinteni, a mi tudvalevőleg ugyancsak bőven terem minden esztendőben. Sőt midőn bizonyos lett is a dolog s nemcsak házakat, hanem tornyos templomokat is toltak odább, vagy emeltek fel, — még akkor is nagy volt a kételkedő száma, a kik azt mondták, hogy ha az amerikai vasszerkezetű házaknál lehetséges is az ilyesmi, de a mi téglából rakott épületeinknél alig volna kivihető.

Nos, pedig hogy csakugyan föl lehet emelni, tehát odább tolatni is, a mi épületeinket is, arról most már saját szemével győződhetik meg akárki a Margitszigeten, hol eddig már három épületet emeltek fel két-két méternyelvel a nélkül, hogy az épületekben a legesekélyebb hiba esett volna. Sőt oly veszély nélküli a munka, hogy pl. mikor az említett épületek egyikét emeltek, — a kis szállót, — József főherceg maga is benn időzött addig, míg az épület tizenöt centiméterrel emelkedett.

Most pedig a negyedik épület fölemeléséhez fogtak, ahoz, a melyekben az igazgatóság, gyógyszerár stb. van elhelyezve. Az előmunkálatok pár heti időbe kerülnek, míg a fölemelés maga három nap alatt végbe megy. És ez egész idő alatt a benn lakók közül senki sem fog az épületről kiköltözni s úgy élnek benn tovább is, mintha semmi sem történnék.

Az a mi öröndetes, mind ez emelési munkálatokat csupa magyar emberek és Magyarországon készült eszközökkel végzik. Megalakult az «Első magyar épület emelő és toló vállalat» Budapesten, melynek irodája a Dorottya-utca 11. szám alatt van s *Kudélka* és *Horváth* mérnökök vezetése alatt folytatják a valóban meglepő munkálatokat. Még a szükséges emelő eszaktokat sem Amerikából szállítják, hanem itthon állítják azokat elő a budapesti Kaszab és Breuer-féle gépgyár.

Hogy mikép megy végbe a fölemelés, arról fogalmat nyújthatnak ide vonatkozó képeink. Legelőször is az illető épületet kívül-belől körül ássák mintegy másfél méter széles s ugyanolyan mélységű árokkal. Ebben az árokban az u. n. máglyafákat helyezik el, melyeknek az lesz a rendeltetésük, hogy majd a fölemelendő épület egész súlyát tartssák a munka folyamata alatt.

A falak alján át egy-egy méternyi távolban 30 centiméter átmérőjű lyukakat vágnak, melyeken megfelelő vastagságú s három méter hosszúságú tölgyfákat dugnak keresztül; ezek kiálló végei alá pedig, a felek hossza irányában erős fenyőfákat raknak. S a hol a tölgy- és fenyőfa egymásra fekszenek, azon pont alá egy-egy emelő csavart állítanak, mely csavarok a legelőbb említett máglyafákra helyeztetnek el, úgynevezett csavarszekék segítségével.

Midőn ez rendben van, minden csavar mellé egy-egy munkás áll, a kik adott jelre egyszerre megcsavarintják a csavart, mire az épület két milliméterrel emelkedik. S ez így ismétlődik, de mindig külön jelre, míg csak az épület a kellő magasságot el nem érte.

Ekkor az emelés által származott nyílást kifalazzák, miközben a fákat, csavarokat eltávolították, — ez a munka kész.

A csavarok mozgatasához egyáltalában nem kívánatik nagy erőfeszítés, mint ezt egyelőre gondolni lehetne, mert hiszen akár félkézzel is lehet a csavart annyira mozdtítani, a mennyire egyszerre szükséges s a mint ez az egyöntetű munka kedvéért pontosan meg van szabva. Különböző jól meg is oszlik a súly, mert pl. az egyik említett épületet, melynek lóssza 43, — szélessége 17 méter, sulya pedig 30,000 métermázsza, — 150 csavarral emelte fel ugyanannyi munkás.

E rövid leírásból látszik, hogy az épület fölemelése, tulajdonképp igen egyszerű dolog s ha

a kellő előkészületeket megtették és pontosan dolgoznak, semmiféle veszélytől tartani egyáltalában nem lehet.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Spanyol téli esték. *Verses legendák*. Fordította és jegyzetekkel kísérte *Körösi Albin*, Budapest, 1901. Örvendünk, hogy a spanyol költészetnek oly buzgó és hívatott tolmácsa akadt nálunk, minő *Körösi Albin*, ki már eddig két gazdag anthológiát állított össze az újabb spanyol költőkből. Most egy új ágát mutatja be a spanyol költészetnek, a legendákat.

A verses legendák — úgymond — olyan elbeszélő művek, melyek meséjét az illető szerző vagy a történelemből, vagy a néphagyományból, vagy végre saját képzelme világából állítja össze. Elbeszélő természetű ellenére a lírai és drámai elemet is szívesen megtűrik. A legendázó szabad folyást engedhet képzelme csapongásának, reflexiókat is szőhet bele tetszése szerint, sőt a változó jelenetekhez képest egyazon versalakhoz sem kell ragaszkodnia. Az egyszerű szerkezetű románcztól a tizenegy szótágú királyi októváig bármily versmértékű és versszakot alkalmazhat. A külső alaknak e gyakori váltakozása elevenséget és színt ad meséjének. A hősök lehetnek hatalmasak vagy gyengék, bölcsök vagy bárgyúk, jók vagy rosszak egyaránt. A fődolog az, hogy az elmondandó események szálait ügyesen és érdekesen szője egymásba, s a cselekvő személyek indulatait s egyéb kedélymozgalmaik jellemzően, szép alakban és zengetes nyelven adja elő. Az előfőnk fekvő kötet tíz legendát tartalmaz, közülök kettőt Zorrillától, az újabb spanyol költészet egyik legkiválóbb alakjától. De meg kell vallanunk, ezek a legendák, mint a spanyol költészet legtöbb terméke, a mi ízlésünköt elég távol esnek. A szavaknak szédítő árja, a rendkívüli hosszadalmasság alig engedi élveznünk ezeket a legendákat. Olykor azonban a szótölvő áradozás helyett zord erőre is akadunk. Ilyen például a «*Salamancai diák*»-ban az a jelenet, midőn a holt menyasszony don Monzemar nyaka körül fonja letéphetetlen erővel esont karjait. A legendák sokkal hosszabbak, semmint bármelyiket is egészen bemutatathatnók, a fordítás jellemzősére azonban celszerűnek láttuk egy kisebb részt közölni. A «*Salamanca diák*» így kezdődik:

Elmulhatott már az éjfel,
Pihen gondja a febelnek,
A föld álma még mindig melyé,
Csak a lelkek járnak-kelnek.
Sóhaj lebben, lépés dobban
Mentén a keresztutaknak,
Mit az óber ebek nyomban
Megneszelnek s megugatnak.
Mondják, hogy ók nemesek sejtik,
De látják is a sok árnyat.
S hallják nesztét a seprőkön
Lovagok sok boszorkányok,
Kik egy rombadótt templomnak
Mekgonduló érszavata
Összegyűlnek csapatonként
A szegény nép ártalmára.
Caillagatlan, sötét az éj,
Bús nótákat fúj az orkán,
A mint utat tör magának
A templomok, várak tornyán.
Vidám dalhoz vagy imához
Fordul egy-egy nyúlászívű ör,
Kit a rémes balesetnek
S látomások raja gyötör.
Az a város is, a melyet
A szép Tormes hajla öntöz,
Most éjfélok mély esendjével
Hasonlít egy temetőhöz.
Pedig Salamanca város
Messze földön híres, ismert,
Hisz a fényes múltban annyi
Jeles papot, tudós embert
És katonát nagygyá nevelt.
Két kard csattan e közben meg
És egy hörgő, elhaló jaj
Vet véget egy küzdelemnek.

E jaj,
E nesz
Hamar
Elvesz.
Égy férfi surran
A templomfal
Mellét el gyorsan
Kivont karddal.
Szemét nagyszélű
Kalap fedí,
Köpenybe burkolót
Teste deli.

Az Ataud-útea végig
Nagyon keskeny és setét,
Mintha rája éjjel-nappal
A gyász vetné búsléjét.

Tranzsváli fénykép után.

BOER FÖLTÉNYTARTÓ.

Jó, hogy éjjel egy kis méceses
Hinti fényét itten szét,
Mely Krisztusnak szent képeről
Épen hústunkra esék.

Tompa Viráregének illusztrált díszkiadása. A Franklin-Társulat rendkívüli díszszel adta ki *Tompa Viráregét*. A költőnek a virágokhoz intézett ihlettel mondanivalóit *Demeckyné Volf Irma*, Volf György néhai nyelvtudósunk leánya illusztrálta színesen aquarell képpel, gyöngéden, érzéssel s a színekben melegséggel. Tompa regéinek ebben az új kiadásában összegyűjtve találja az olvasó a megénekelte virágokat, még pedig híven, mert Demeckyné jól ismeri a virágokat, és szeretettel, művészettel adja vissza képüket. Nem a meséket festette, hanem a virágokat, egész szépségükben, színjátékukban. A közönség figyelmét a szép díszmunkára irányozó felhívásban a Franklin-Társulat ezeket mondja:

«Hazaifas lelkesedéssel és örömmel vette a Franklin-Társulat Demeckyné Volf Irma művésznő illusztrációit, annál is inkább, mert a harnai sírker csendes lakója, ki ön maga is úgy nyilatkozott, hogy csak a virágok enyhítik lelke fájdalmát, hazájáról csupán velök beszélget s szólni is csak az ő nyelvön szóthat, most méltó és művészi emléket nyer a «*Viráregék*» új és díszes közrebecsítésében. A gyöngéd és mély érzésű nőkhöz, az irodalomért és művészetért minden korban lelkesedő magyar honleányainkhoz szólnunk különösen, kik meleg szívvel és érzékeny lelkielittel egyforma szeretettel tudják ápolni az irodalom és a természet színes virágait! A «*Viráregék*» tehát most a költőhöz méltó díszben jutnak a magyar olvasó-közönség birtokába, melyhez fogható díszmunka szerfőlött kevés van irodalmunkban. Hiszekk és merfőljük, hogy százezrek szívéhez talal utat Tompa «*Viráregéinek*» illusztrált kiadása, mert a mit a szem lát, a szív és elme élvezni tud, az nem ropphenhet el minden nemesítő hatás nélkül! Tompa «*Viráregéinek*» ez a díszkiadása nagy negyedréta-lakban, legdíszesebb selyembrokát-kötésben jelent meg. Demeckyné Volf Irma 24 aquarell virágképe a lehető legtekélyesebb reprodukcióban részesült s maga az egész munka irodalmunk egyik legszebb, legművészebb terméke, mely kiváló díszé lesz minden magyar háznak. Ára selyembrokát-díszkötésben 50 korona.»

Magyar írók élete és munkái. A Magyar Tudományos Akadémia megbízásából írta *Szinnyei József*, kir. tanácsos, a m. n. múzeumi hírlapkönyvtár őre; az kiadás 64. füzet (VII. utolsó 9. füzet), mely a *Liptay* és *Loysch* nevek közé eső 178 írónak életrajzát foglalja magában. Az eddig megjelent 64 füzetben 13,530 írónak életrajza és munkáinak jegyzéke van felsorolva. A munka Hornyánszky Viktor könyvkiadó kiadásában jelenik meg és egyes füzet ára egy korona.

Két drámai pályázat sorsa. Néhai *Mészáros* Károly, ki életében irodalmi, művészi cselokra sokat áldozott, legutóbb társadalmi és történelmi színműre tűzött ki egyenként ezer forintot. A két pályázat eredményét a bírálók december 29-ikén döntötték el.

A társadalmi színműre versenyző darabok száma noha 31 volt, a bírálók egyet sem találtak jutalomra érdemesnek, tehát a pályadíjat nem is adják ki. A történelmi színműre három pályázott, s a bírálók

a «*Thököli Imre*» címűt érdemesnek találták a jutalomra. A kurucz szabadságharc küzdelmeinek fő alakja benne Zrínyi Ilona. Történelmi szempontból érdeme a drámanak, hogy a háromszázados kurucz-korszak eredete és okai tisztán vannak megvilágítva, a mivel más hasonló tárgyú darabunk nem dicsékedhetik. A darab forrásában kapja ki a néplázadás kitérésének festését, s maga az első felvonás egy egész drámai korrajz teljességével elégt ki. Fogalmazása, szerkezete jó. Személyzete gazdag s megannyi válogatott alakja a magyar nemzeti életnek, a köznéptől fölfelé. Általában nem hangzatos tirádák jellemzik a darabot, sem csattanós színpadiasságok nem hajszolják a hatást. A bíráló bizottság elismerő jelentését *Bartók* Lajos terjesztette elő. A jelíges levélkésből *Somló* Sándor, a Nemzeti Színház tagjának neve tűnt ki, több pályázatot nyertese.

Vigszínház. A francia bohózatok egy kaptafára készűlnek. *Valabrégue* Albinnak a Vigszínházban január 2-ikán *Fay Béla* fordításában «*A férjek öröme*» címűen színez került bohózatában is sorra megjelennek az ismert alakok, a kijátszott férjek, az udvarlók, a csibítók, a párisi asszonyok, a mulattatásra szánt alakok. A házasságtörést vidáman tárgyalja *Valabrégue* is, ki éles megfigyelő, a színpadi hatás titkát jól ismeri. Sok nála is a lig mártás, melylyel a pikánság kedvéért főznek a francia konyhán. A Vigszínház közönsége hozzá van már ehé szokva, és színészei gyakorlottak a föltalásban. A «*Férjek öröme*» egy különös s biztosító intézet a férjek számára. Ez a férjeknek kellő díj mellett felvilágosításokkal szolgál a feleségokról, ha pedig a feleség fizet jobban, hát a férjről. Az intézet tulajdonosa, az élelmes Rondinot úr mulató helyiségeket is rendez be, a hol a házassági balesetekről az érdeklétt fél szemmel láthatóan meggyőződhetik. A dolgok pedig rendszeren úgy fordulnak, hogy Rondinot jó pénzért előre értesíti azt, a kinek nincs érdekében, hogy róla valami kiderüljön. D'Azerolles töképenzes veszi igénybe a bohózat idejében a különös intézetet, nem a maga feleségét illető kíváncsiságból, hanem mert egy barátja, *Chambodard* feleségéről kellene megtudni valami kompromittálótlót. D'Azerolles, a szegény férj, mindent kiderít barátja feleségéről, csak hogy a mit kiderít, az volta képen mind az ő feleségére vonatkozik. A harmadik felvonás szövénében történik a legtöbb, s ez a felvonás tetszik legjobban. Az előadásban *Hegedűs* (D'Azerolles), *Lenkei* Hedvig (felesége), *Gál*, *Szerémi Gizella*, *Balassa* játszik a főbb szerepeket.

Magyar Színház. December 29-ikén a Magyar Színház eredeti operettet hozott színez, mely előző megállta helyét a külvárosi színházban. «*Prima-donnák*» az ezime, írta *Pásztor* Árpád, ki egy bohózatos darabjával már figyelmét keltett, zenéjét pedig *Máder* Raoul, az operaszínház karnagya szerzette.

A «*Prima-donnák*» drámai szerzőt kever a romantikus tarka szövegbe, de a harczó keresztűl ezévté vele a színpadi hullámokon. Különböz, hogy magyar szerzők mennyire szeretnek idegen légkörbe tévedni a színpadon, mintha a kulisszák a hazai levegőt megrontanák. *Pásztor* szövege is nemzetközi matéria. Falun, egy kovácsműhely előtt kezdődik a darab. Ide érkezik egy gróf fogatával és *Olivia* nevű primadonnával, mert fogata összeközött egy komédiás csapat kordéjával, megsérült és ki akarja javíttatni. Jön a komédiás had is, melynek a kordéja szintén összetört, de pénzök nincs a kovács szakmára. A költségekre tehát előadást rögtönöznek. Itt ismeri meg a gróf a komédiás csapat kis primadonnáját, *Clairette*t, megrészíti neki, s elviszi a városba, hogy igazi primadonna legyen belőle. A csapat bohóca, *Beppo* is követi. *Clairette* ábrándozik aztán a gróf után, neki ajándékozza anyjától kapott nyakláncát is. De a másik primadonna, *Olivia*, intrikázó a komédiásleány ellen. Mikor először lép föl s énekelni kezd egyszerre megrillantja a kis nyakláncot *Oliviánál*, rárohan, botrány támad. Szegény *Clairette* pedig megyőződik, hogy a gróf nem őt szereti, sirva borúl a hű *Beppóra* és visszatér a komédiások közé. Az érzelmes történetben kevés az új, s a színészek és komédiások világába a szerző a maga részéről csak verseket vitt. *Máder* sem valami eredeti forrásból meríti jól hangzó dallamait. A szöveget azonban megfűszerezte s hatást is ért el. *Margó* Zselma, *Szojgy* Ilonka a két primadonna szerepét a közönség folytonos tetszése mellett játszotta és énekelte. *Szilágyi* Kornél, *Ráthonyi* (a bohóc), *Beathy* Zsiga (a gróf), *Gombaszög* Margit, *Füredi*, *Mátrai* is szerencsésen érvényesítették szerepeket.

* Két festmény *Innocent Ferencz*-től. A magyar művészek legutóbbi időben készült festményeiből ezúttal ismét bemutatunk kettőt.

Innocent Ferencz, az izléssel és finomsággal dolgozó festőművész előszeretettel választ egy-egy gondolattal vagy hangulattal kifejezésre ifjú női alakokat. A «*Vizitáció*» címűt adta egyik képének, egy szép szőke ifjú leányt, kinek arcát többször lefestette már a művész. Az ide ifjúság, szépség,

Vizilium.

Fátyoltánc.

INNOCENT FERENCZ FESTMÉNYEIBŐL. (A „Könyves Kálmán” tulajdona.)

kezében egy szál viziliummal, a tiszta derült élet szelid, bájos képe. Ellentéte a „Fátyoltánc”, a kelet tizes szépségével, egy táncz szenvedélyes modulataiban. Az ifjuság, szépség kifejezése ez is, a délszak forró levegőjéből. Ezek a műcsarnok korábbi kiállításából való művek.

A Műcsarnok kiállítását a közönség nagyon látogatja. Az ünnepek alatt is sokan nézték. Karácsony második napján 1526 látogatója volt a kiállításnak, eddig a legnagyobb szám, kivéve a csütörtöki hangversenynapokét, a mikor 3—4000 látogató tölti meg a termeket. A kiállítás január közepén zárul be.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Petőfi-társaság decz. 27-ikén közgyűlést tartott Bartók elnöke alatt. Az elnökséget, a tisztviselőket újra megválasztották, a lemondott dr. Murányi Elemér helyett pedig Farnady Józsefet választották ügyésznek. Megválasztották ezután egyhangulag tiszteleti tagokul Rákosi Jenőt és Vadnay Károlyt. — A társaság ünnepi ülését január 6-ikán tartja. Ez lesz a társaság 25-ik ülése, de a társaság nem most fog jubilálni, hanem a jövő évben, a mikorra jubileumi albumot is készülnek kiadni.

A magyar történelmi társulat január 3-ikán Pauler Gyula elnöke alatt tartott ülésén Barabás Lajos felolvasta dr. Bleyer Jakab ismertetését a krems-műnsteri apátnak Schreyvogel Erenbertnek 1687-ben tett dunai hajóútjáról. Az apát Budán házat építtetett a rend számára, s ezt megismerni óhajtván, az útát Ausztriából hajón tette meg, azután pedig megírta tapasztalatait, melyek az akkori Magyarországról érdekes dolgokat tartalmaznak. Az apát háza még ma is áll Budán a Páthyány-ház szomszédságában. A választmány ezután a társaság évi közgyűlését február harmadik esztendőre tűzte ki, a melyen Thallóczy Lajos mond emlékbeszédet Szécsen Antal grófról.

MI UJSÁG?

*A XX-ik század első esztendeje. Az 1901-ik év, míg az egész keresztény világban a XX-ik századot nyitja meg, Magyarországon külön is nagy jubileumi év, mert a magyar állam szervezkedésének befejezését ezer esztendőnek hirdeti.

Az új esztendő 7772-ik a világ teremtése óta, 7499-ik a görög egyház és 5661—5692-ik a zsidók korszámítása szerint, 2651-ik Róma alapítása óta, 1112-ik őseinknek a mai Magyarországon való megjelenése óta, ezredik Szent István magyar trónra való jutása óta, 901-ik Magyarországnak az európai független államok közé történt besorozása óta, 660-ik a tatárjárás óta, 600-ik III. Endrének, az Árpád-ház utolsó fiadéjának halála óta, 463-ik a könyvnyomtatás felfedezése óta; 264-ik a magyar tudományegyetem, 99-ik a Nemzeti Múzeum alap-

tása óta, 71-ik Ferenc József király születése és 34-ik megkoronázása óta. Legtöbb nap kedd lesz az új évben: keddel kezdődik és keddel végződik. A farsangja rövid: január 7-től február 19-ig, tehát mindössze negyvennégy nap. Az új-év uralkodó bolygója a hold. Mindössze egy teljes és egy gyűrűs napfogyatkozás s egy holdfogyatkozás lesz. Budapesten csak a holdfogyatkozás látható október 27-én és a gyűrűs napfogyatkozás november 11-én, reggel egyegyed nyolc óra tájban.

A népszámlálás. Az 1900-iki népszámlálás az újesztendő első napján ment végbe országsszerte. Most már összeszedték a számlálólapokat, s megkezdődött azok adatainak feldolgozása, a mi természetesen nem rövid munka. Az országos statisztikai hivatalnak ebben az évben ez a legfőbb teendője. Budapest lakosainak összeszámlálásával a fővárosi statisztikai hivatal foglalkozik. Hány lakosa van Budapestnek, ez még korai kérdés. Novemberben előleges összeírás volt a lakásokról és lélekszámról, s ez a főváros területén 666,757 lelket tüntetett föl, a katonaság nélkül. A népszámlálás eredménye is valószínűleg ez adat körül marad.

József főherceg unokája. Augustza főhercegnéasszony, József Agost főherceg felesége január 3-án reggel Voloszkában fiúgyermeknek adott életet. Az újszülött, ki dédunokája a királynak és unokája József főhercegnek, negyedik gyermeke Augustza főhercegnének. Az első gyermek József Ferencz Brünben 1895-ben, a második, Gizella, Kis-Tapolcsányban 1897-ben, a harmadik Zsófia, Voloszkában 1899-ben született. József Agost főherceg Széll Kálmán miniszterelnököt táviratban értesítette negyedik gyermeke születéséről. A miniszterelnök a maga és miniszterársai nevében távirati uton fejezte ki szerencsekívánatait a főhercegi párnak.

Magyar püspök fölszentelése Rómában. Az esztergomi hercegeprímás volt titkárja, Kohl Medárd püspökké szentelése december 26-án ment végbe Rómában. A fényes szertartást Vanutelli Vince bíbornok végezte. Közvetlenül a fölszentelés után XIII. Leo pápa külön kihallgatáson fogadta Kohl Medárdot, mint újonnan fölszentelt püspököt és sok szerencsét kívánt neki. Búcsúáskor a pápa áldását és áldozatát küldte Vaszary Kólos hercegeprímásnak. A pápa szívesen elbeszélgetett a püspököt kísérő Nemes Antal apáttal is.

Eljegyzés. Gróf Zichy Ráfael, Fejérmegye aljegyzője, gróf Zichy Jenő fia eljegyezte Pallavicini Ede ögrófát és neje, szül. Majláthi Adél grófnő leányát, Edinát, a somogy megyei Mosdóson. A házasság októberben lesz.

Farsang és jótékonyág. Az idei farsangon az általános pangás nyomasztó hatása — úgy látszik — nagyon meg fogja apasztani a nyilvános mulatságok számát, s a melyeket megtartanak, valamennyit jótékony czéllal kötik össze. A fővárosban épen a szomorú állapotok adtak alkalmat egy új bábra, melynek kenyér-bál a neve. A társadalom előkelőségei rendezik a szegények segítségére, s minden arra mutat, hogy ez lesz a farsang fő eseménye. Széll Kálmán miniszterelnök elvállalta a díszelőki tisztséget és a bál érdekében nála megjelent küldöttségnek megígérte, hogy megkéri nejét is a bálanyai tisztség elfogadására. A nemes terv intőzött biztosította a miniszterelnök arról is, hogy emberbaráti igyekezetük sikerére mindent megtesz, a mi tőle telik.

Emléktábla Klapka szülőházá. A temesvári honvédegylet emléktáblával jelöli meg Klapka György tábornok szülőházát. A táblát, melyet a vitéz honvéd-tábornok bronzba öntött mellképe fog díszíteni, tavaszal helyezik el.

Magyar nemesség. A király dr. Kresz Géza királyi tanácsos, Budapest székes-főváros nyugalmazott kerületi orvosa és a mentő-egyesület igazgatójának, a közegészségügy terén, különösen a mentő-egyesület szervezése és vezetése körül szerzett érdemei elismerésül, a magyar nemességét a „szemlőhegyi” előnévvel díjmentesen adományozta. Dr. Kresz volt, ki a mentő-intézmény eszméjét Budapesten először felkarolta, megalakította s tízenegyz esztendő óta most is vezeti, mint igazgató.

A francia nemzeti színház megnyitása. A mult esztendő elején leeggett Párisban a világ első színháza, a franciaí színművészetének büszke nemzeti csarnoka, a Comédie Française. Ujraépítették, teljesen úgy, mint a milyen volt. Az előadásokat decz. 29-ikén kezdték meg benne ismét.

A remek előcsarnokban, mely a kitünőségek Pantheonja, régi helyén van minden szobor és arckép. Voltaire szobrának talapzata alá kerekéket alkalmaztak, hogy szerencsétlenség esetén ez a beces műremek könnyen lehessen biztos helyre vinni. Több új lépcsőt építettek, a lifteket szaporították, az emeleti pályahozközli kijáratokat rendezték be. A megnyitói előadás meghívott közönség előtt folyt le. Jelen volt Loubet köztársasági elnök, Lipót belga király, a diplomáciai kar, a szenátus és a képviselőház elnöksége. Kilenc óra körül kezdődött az előadás hagyományos háromszoros kopogtatással. Coquelin költeményt szavalt, aztán Corneille „Cidjé”-nek negyedik, majd Molière „Tudós nők” vígjátékának harmadik felvonása került színre. Az utolsó szám Richopin alkalmi költeménye volt, a melyben a Comédie valamennyi tagjának jutott szerep.

Az évadhoz. A hol szenvedők vagy egészségesek szobában tartózkodásra vannak utalva, ott a Bittner-féle tenyő-illat egy szükséges cikk; ez permetezés utján bevési a szobába a felséges erdei illatot, mely

ozontartalma által a levegőt tisztítja és védelmet nyújt fertőző betegségek ellen. Fenyőbálsamos részletei folytán a Bittner-féle fenyőillat egy elismert gyógyszer a légzőszervek és idegrendszer betegségei ellen. A beszerzési források lapunk mai számában megjelent hirdetésben fel vannak sorolva.

HALÁLOZÁSOK.

PAULI RIKHÁRD, a magyar zenevilág egyik jelese, meghalt Janár 3-án. Budapesten, 65 éves korában. A hazai zenére, az énekművészetre veszteség halála, mert noha Pauli a színpadtól visszavonult, az énektanításban lankadatlan erővel fáradt tovább mint a zeneakadémia tanára s mint magán oktató. Pauli színpadi sikerei arra az időre esnek, mikor a Nemzeti Színháznak tisztán magyar operája volt. Még ebből a gárdából való Pauli, nem a legkitünőbb, de a legérdemesebbek egyike. Nagy hanggal nem bírt, kellemes, lágy lyrai énekét azonban finom ízlés, a hanggal bánás ismerete, a hang gazdálkodó felosztása különböztették meg. Színpadi művészetét az énektanító mester ritka tulajdonságai egészítették ki, s egész nemzedékek képződtek helyes irányban vezető keze alatt, s egész sora a művészeknek. Az Opera Színház mostani tagjai közül Takács Mihály, Szírovtka Károly, Semsey Mariska, Kaczér Margit az ő tanítványai voltak, továbbá Küry Klára. A színpadok, hangversenytermek énekesei és énekesnői mellett sok azok száma is, kik az énektanítást tanulták meg tőle s hazai erők teljesíthették az oktatást. Pauli Rikárd Rakovicsban, Pozsony mellett született 1835-ben. Tanárnak készült, de szép tenorhangja a színpadi énekművészet szolgálatába vitte. Az ötvenes évek végén lépett először színpadra s több évig a kolozsvári nemzeti színházhoz volt tenoristája. 1862-ben a pesti nemzeti színházhoz szerződötték első lírai tenoristának. Mikor megnyílt az Operaház, Pauli Rikárd is odakerült s ott működött 1890 május 5-ikéig, mikor a közönség ósztinte és lelkes tüntetése közepette becsuszott el a színpadtól. A játékrend legnagyobb részében mindig volt szerepe. Ugynevezett játék-operát, melyben beszélni való részek is vannak, elő sem adhattak nélküle. Az 1882-ik években az országos zeneakadémiához hívták meg énektanárnak. Itt marad most utána nehezen pótolható üres hely. 1869-ben nősült, s feleségül vette Markovics Ilkát, a nemzeti színház híres énekesnőjét, ki később visszavonult a színpadtól s elvált Paulitól. Egyetlen leánya, Pauli Mariska, ki maga is szép sikereket aratott a színpadon, Hentaller Lajos képviselő felesége. Pauli az opera tiszteletbeli tagja és a Ferencz József-rend lovagja volt. Halála hirtelen következett be. Gyón-gékedett ugyan az utóbbi napokban, de semmi komolyabb jelentőséget nem tulajdonított annak. Január 3-ikán hajnalban elájult s mire orvos érkezett, már meghalt. Halála a művészi körökben s a nagy közönség közt is mély részvétet keltett. Temetése e hó 4-ikén ment végbe.

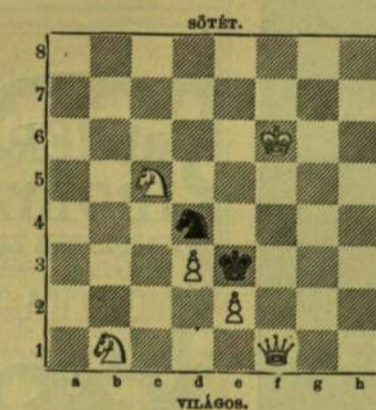
PAULI RIKHÁRD.

ENDRE, dr. beregme gyei hátmegi körorvos, 54 éves korában. — Dercsikai Huszán Imre, honvédszázados, volt 48-as honvédtiszt, Budapesten, 74 esztendő korában. — Tóth József, nyug. református tanító, 48-as honvéd, Mező-Keresztesen. — ENGISCZ János, evang. tanító, 26 éves korában, Szeghegyen. —

LUBIKOVICS SÁNDORNÉ, szül. Splényi Margit báróné, legrsőbb ifjú korában Zernesten, a hitelbank ottani gyára főtisztviselőjének neje. Az elhunyt báró Splényi Ödön fővárosi rendőrtanácsos leánya, s Blaha Lujzának, a kitünő művésznőnek mostoha leánya. Három kis gyermek is sir utána. — ÖZV. MOCSONYI JÓZSEFNÉ, szül. Canceryni Emilia, 78-ik évében, Aszódon. Azt tartják, hogy Petőfi, ki mint fiatal diák Aszódon tanult, hozzá írta első szerelmi költeményét, ő volt a „Galgapani barna lány”. — UZONI KUTI ISTVÁNNÉ, szül. Szilágyi Malvin, 33 éves korában, Selmeczbányán.

SAKKJÁTÉK.

2202. számú feladvány. Gálitzky W. A. tól.

Világos indúl s a harmadik lépésre matot mond.

A 2185. sz. feladvány megfejtése Gehlert A. tól.

Table with chess moves and solutions for puzzle 2185.

Helyesen fejtették meg: Budapest: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Csomonyi: Németh Péter. — Liptóváros: Hoffbauer A. — Demeter József. — Bakony-Szentlászlón: Szabó János. — A pesti sakk-kör.

Szerkesztői üzenetek.

Trencsén. A szerző a mese vékony szálát bizonytalan kézzel szövi. Jellemzőbb fakadó összeköttözést hiába keresünk a kis költői elbeszélésben, a mondat a szerző akár készen találta, akár maga gondolta ki, nem tudta szerves eszlekményei alakítani. Verselésének is sok fogyatkozása van még, mely elárulja a kezdőt, de vannak jó tulajdonságai is, s ma még a szerzőnek, mint kezdőnek költői hivatottságáról véleményét mondani nagyon bájos volna.

Eger, S. V. Az államadóságok tulajdonképen az újabb korban érték el mostani nagyságukat. A középkorban kisebb-nagyobb fejedelmek és uralkodók csináltak ugyan adóságokat, de ezeket magánvagyonuk jövedelméből törlesztették. Azonban már Szép Fülöp francia király néhány tartomány jövedelmét zálogosította el, hogy pénzt kaphasson. A XVI. század óta a kölcsönök már nem az uralkodó, hanem az ország képviselőinek nevében vétettek föl. Ezen idő óta, vagyis négy század lefolyása alatt, az összes európai és Európán kívüli államok adóságai 1900-ban 68,000 millió forintra rúgtak, vagyis a földteke minden egyes lakójára 42 forint államadóság esik. Ezen óriási összegből 35 ezer milliót háborúkra, 15 ezer milliót vasútra és táviratokra, hét és egy fél ezer milliót úttakra és hidakra fordították.

Tátrafuredi emlékek I. II. Egyik sem való a nyilvánosság elé; lírával vannak a költészetnek, sőt még a verselési ügyességnek is.

KÉPTALÁNY.

A „Vasárnapi Ujság” múlt évi 51-ik számában közölt képtalány megfejtése: A balsors sokkal tartóbb a szerencsénél.

Felolós szerkesztő: Nagy Miklós.

Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Kaplony-utca 9.

Gummiárúk, betegápolási cikkkek sárválók (összeszerelők) B. Fergnérnd párisi gyáros(ál) legelőnyösebben beszeresethetők Polgár Sándor egyetemi kútszerkesztőnél, Bpest, Erzsébet-kört 60.

SZENÁSY, HOFFMANN és TÁRSA

párisi és lyoni selyemgyári raktára Budapest, IV., Bécsi-utca 4. Raktárunkban található a legújabb és legnagyobb választék divatos selyemkelmék, csipkék és szalagok, valamint gyöngy-tülidiszkek, point lace-ruhák és point lace-kelmék, Fekete, fehér és színes selyemkelmék 85 krtól, Satin Liberty-selymek 65 krtól és angol mosóbárony 80 krtól kezdve. Mintákkal kívánatra készítségű szőlgátlunk. 8626

Egyetlen zenemű folyóirat a Zenélő Magyarország. Megjelenik minden hó 1 és 15-én mindenkor 10—10 oldal zene-tartalommal, magyar dal, műdal, opera, táncz- és salonzene legkiválóbb udjónaszavaival, zongora és hegedűre. Ara negyedik 6 füzetre 3 korona. Ugyanott bárhol megjelent zenemű megrendelhető: A „Zenélő Magyarország” kiadóhivatala Budapest, VI., Csengery-utca 62. Mutatónyomtatás ingyen és bérmentve küldünk.

ESZMÉNYI KEBEL érhető el a Párisban, Passage Vendéau 5, az egyedüli szer, mely két hónap alatt és a nélkül, hogy az egészségre ártana, az aszonyi kebel fejlődését, valamint a kebel időmalmak szilárdságát biztosítja. Egy üveges íra használati utasítással együtt 3 forint. Raktár: Török József, Budapest, Király-utca 12. sz. 8442

Advertisement for D. LERAS VAS PHOSPHÁT, describing its benefits for health and skin.

Advertisement for AZ „ÜSTÖKÖS” magazine, published by SZABÓ ENDRE, priced at 4 korona.

Kura és Tarsa

Photozinkográfiai műinfézte készíti a legjobb minden műnyomtalványhoz

Budapest VII. Szentkirályi-utca 13

MARSCHALL ANTAL

szpecialista női cipész, Budapest, IV. ker., Bécsi-utca 2. szám.

Érzékeny lábakkal könnyű és finoman kidolgozott czipőket készít mérték szerint. Vidéki megrendelések mintá-czipő után.

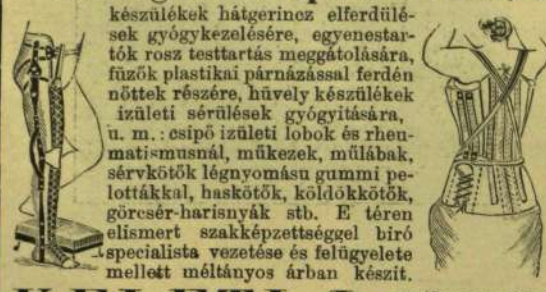
Keresztény Ruhaszövetkezet

Teréz-körút 46. sz. alatt

megnyitott s minden fáradságot, küzdelmet félre téve, a vezetőség arra törekedik, hogy a lehető legjobb kiszolgálásban részesítse a vásárló tagokat.

Támogassuk teljes erőnkkel a „Keresztény Ruhaszövetkezetet”.

Hessing-féle ortopaediai fűzők,

KELETI J. orthopaediai műintézet Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

Kimerítő képes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

Alapított 1865-ben.

A legjobb bel- és külföldi zongorák, pianinók és harmonikumok legelőszöbben kaphatók

Heckenast Gusztáv zongoratermben Budapest, IV. Gizella-tér 2. (Váci-u. sarkán).

Nagy kölcsönz-intézet. Arjegyzék ingyen.

Mariska-crème

a női szépség emelésére és fenntartására teljesen ártalmatlan készítmény. Szeplő, májfolt, himlőhely, pörvénés, pattanás, sárga arcszín, arcvörösség bámulatos gyorsasággal elm. ulik, a legdurvább bőr is frissé, fiatalossá, bájossá válik.

Egy tégely ára 1 korona 20 fillér.

Capczin-kenőcs

rheuma, kősrvény, ideges fűfájás, hűlés, ideg-bajok és mindennemű csontbántalmak ellen kitűnő hatásnak bizonyult szer. Számos elismert és halálra köztli.

A „Capczin”-kenőcs használata által háromszori bedörzsölés után idült térdszékdm teljesen meggyógyult.

Budapest, 1895 szept. 2.

Próbátégely 1 kor., egy nagy tégely 2 kor.

Kapható a kizsítőnél SZABADY JÁNOS gyógyszerésznél VII., Damjanich-utca 2/B. 8572

Megay Boheme tortája

a legjobb torta; jóságával az idei brüsszeli kiállításon az első díjat nyerte. Megay Róbert cukrász Miskolcra 1. sz. 2 K 50 f. vetele után küld önnek egyet bérmentesen. Budapesten Szentes Ede és Seidl József cs. és kir. udvari szállító uraknál, a vidéken minden legelőszöb csemege üzletben kapható.

Budapest, V., Marokói-u. 2.

Weinwurm Antal advertisement with illustration of a woman and text describing his services.

Riviera Ibolya advertisement with illustration of a woman and text about perfume.

Czimbalom advertisement with text describing the instrument.

Advertisement for beauty and health products including 'Szépség és egészség' and 'Etvágytalanság és Gyomorgyengeség'.

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zalogkölcson Részv.-társ. advertisement.

KNUTH KÁROLY advertisement for glassware and porcelain.

Dietrich és Fia advertisement for tea and cognac.

Magyar szabad. doboz-, papíráru- és fémkapocs-gyár advertisement.

Magyar szabad. doboz-, papíráru- és fémkapocs-gyár advertisement.

Parádi üveggyár raktára advertisement for glassware.

Czimbalmaim advertisement for musical instruments.

HABITS ANTAL advertisement for clothing.

Kunz József és Társa advertisement for glassware and porcelain.

Első magyar üveggyár részvény-társaság advertisement.

LOHR MARIA ezelőtti KRONFUSZ advertisement for soap and chemicals.

GANZ ÉS TÁRSA VASÖNTÖDE ÉS GÉPGYÁR advertisement.

Advertisement for mechanical parts and engines.

TEA-SZILVORIUM advertisement for tea and glassware.

Alkalmi elismerés díjtel-csokoládé az édesek és idősök részére.

KWIZDA FLUID

Kigyó-jel
TOURISTA-FLUID

Erősítő és értímegítő céljából erőtlenekkel használják az összes turisták, kerekágyasok és lovagló nagyobb terek után.

ÜVEG ÁRA 2 KORONA, 1/2 ÜVEG ÁRA 1 KORONA 20 FILLER.

Valódi csak főtí védjeggyel. Kapható az összes gyógyszerárhában.

FŐRAGTÁR: **KREISAPOTHEKE KORNEUBURG** **BÉCS** mellett.

Főraktár Magyarország részére: **Török József gyógyszerárh. Király-utca 12.**

Császárfürdő
BUDAPESTEN
téli és nyári gyógyhely.

Elsőrangú. Előzetes vizsgálatok, páratlan gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürdővel, pompás ásványvíz uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel. Prospektus ingyen bérmentve.

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
legújabb gyógyszer
SAVANYUKUT

Wachtl és Társa
Budapest, IV., Régi posta-u. 4.
Fényképezési cikkek raktára 8810
Fotografische Manufactur.
Új árjegyzék ingyen és bérmentve.

GERMANDRÉE
porhanyós állapotban és tablettákban.
Francia szabadalom. A szépség titka, ideális illattal feltelített, tartós, egészséges és diszkrét. A Germandrée az arczbőrnek egészséges és üdítő színt ad.
MIGNOT-BOUCHER, 19, Rue Vivienne, Paris.
Kapható Török József gyógyszerárhában Budapesten.

Bittner-féle fenyő-illat
(tízszázszor kitüntetve)
ne hiányozzék sem beteg-, sem gyermekszobában, valamint a gyermekágyas szobájában sem. Ez oly fertőtlenítő szer, mely a felsőhamisítatlan erdei illatot és ozonizált élemt vizet a beteg szobájába. Pótolhatatlan belehelő szer a légzőszerek és az idegrendszer betegségeinél, kitűnő óvszer mint szájviz, nemkülönben a nyak és torok betegségei ellen.

BITTNER GYULA gyógyszerésznél
Reichenauuban, A-Anstria.
A Bittner-féle fenyő-illatból egy üveg ára K. 1.60, 6 üveg K. 8.-, 12 üveg K. 14.40. A szabad permetező készítmények ára K. 3.00. 6 koronán felüli megrendelés bérmentve minden német és osztrák-magyar posta-állomásra. Vannak utánzatok. Figyelem a védjegyre.

Minden háziasszony és anya

Üdvözölhető, aki az egészség, takarékosság és jóízű való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-malátát kávét (mely csakis az ismert eredeti csomagokban valódi) használja.

Legjobb és leghíresebb pipere hölgy: a **LA**

VELOUTINE
Különleges Rizapor
BISMUTTAL VEGYÍTVE
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ
PARIS - 9, rue de la Paix, 9 - PARIS.

CHOCOLAT
SUCHARD

WOTTITZ MANFRED
REPRODUKÁLÓ BUDAPEST.
MŰINTÉZET. KIRÁLY-UTCA 30.

Telefon 18-99. 8885

Az Országos Kaszinó
palotájában
Budapest, Kossuth Lajos-u. 20. sz. alatt
Megnyilott
Papirkereskedés és Képes-levelezőlap
különlegességek raktára. — Tisztelettel
KLEIN VILMOS papirkereskedése,
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20. sz. és VIII., Kerepesi-ut 73. 8951

schmeckt am feinsten

CSABÁN
RENYI
PEMETEFÜZÜKORKA
rekedség köhögés és hurut ellen.
ÁRA 60 FILLER

Kapható minden gyógyszerárh. 8869

Nélkülözhetetlen és fölülmulthatatlan, hatásában csatlathatlan.

Világczikk, kivitel minden országba.
CHIEF-OFFICE 48. BRITTON-ROAD, LONDON S. W.

A legmegbízhatóbb, legjobb ez az egész világon híres és legkeresettebb háziaszer a gyógyszerész:

Thierry A. Balzsam-a
fölülmulthatatlan mindenféle mell-, tüdő-, máj-, gyomor- és valamennyi belső betegségek ellen. Különleg a legkeresettebb

Sebgyógyító-szer.

Csupán az összes kulturálmokban bejegyzett zöld apácza védjeggyel és kapszula-zárattal, a melybe a cséző van beprésvélve. Egyedül valódi, kimutatható évi gyártás 6 millió palaccz. — 12 kicsiny és 6 dupla-palaccz postán, franco küldve 4 kor. — Egy próba-palaccz prospektussal és a világ valamennyi államában létező raktárak jegyzékével: 1 kor. 20 fill. Szétküldés csupán az országunk előleges utalványozása ellenében.

Thierry A. Centifolia-kenőcs
(csodakenőcs elnevezéssel), melynek húzó-ereje és gyógyhatása utólráhatetlen! Fölöslegessé teszi legtöbb esetben az operációkat. Ezzel a kenőccsel egy 14 esztendőes gyógyíthatatlannak tartott esztendő, sőt újabban egy 22 esztendőes súlyos rákszerű betegség gyógyított meg. Gyulladáscsökkentő és minden egyéb sebeknél, mint kitűnő antiszeptikus szer, enyhítőleg és hűsítőleg hat és csakhamar teljes gyógyulást hoz létre. Gyors puhító és osztató hatása is van és megszabadít mindenféle, bármily mélyre ható idegen testektől. — Egy téglai franco 1 kor. 80 fill. az országunk előre való beküldése ellenében. Nagyobb megrendeléseknél olcsóbb. Kimutatható évenkénti gyártás 100,000 téglai. Egy egész levétár áll rendelkezésre és megtekintésre azon eredeti bizonylatokból, melyeket a két szerről a világ minden részéről beküldtek. — Utánzatoktól óvakodni és figyelmeztetni tessék lenni a minden téglai bejegyzett csézőre: **Apotheke zum Schutzensel des A. Thierry.** A hol raktár nincsen, minden rábeszélés ellenére is tessék visszautasítani a hamisított és hasonló értékűnek ajánlott készítményeket és tessék azt megrendelni egyenesen az egyedüli gyáros:

Thierry A. gyógyszerésznél, Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett.
(Az osztrák cs. és kir. Államhivatalnokok szövetkezetének szállítója.) (Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.) — Kapható Budapesten: Török József gyógyszerárhában. 8907

WOTTITZ MANFRED
REPRODUKÁLÓ BUDAPEST.
MŰINTÉZET. KIRÁLY-UTCA 30.

Telefon 18-99. 8885

Az Országos Kaszinó
palotájában
Budapest, Kossuth Lajos-u. 20. sz. alatt
Megnyilott
Papirkereskedés és Képes-levelezőlap
különlegességek raktára. — Tisztelettel
KLEIN VILMOS papirkereskedése,
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20. sz. és VIII., Kerepesi-ut 73. 8951

Fülbemlázó, a legújabb és legjobb új magyar népdal, melyet zongorára énekel Huber Sándor árt. Fölülmulja az összes eddig megjelenteket. Ára 3 korona.

101 új népdal, brilláns letétben hegedűre Bloch József tanártól, Ára 3 korona.

101 A hegedűjátékok a zongorakadaverányhoz alkalmazkodnak és kísérelésben elfűszelhetők.

Szűlőmít népszerű színi opera legjobb kiadása zongorára, énekel, Ber Sándortól, Ára két kötetben 6 korona. Szűlőmít címbelomara Állaga Gesztól, Ára két kötetben 6 korona.

Stil tu (Emlékeztető), román dal, Ára 1 korona.

Az új kiadomány, remek román dal, Ára 1 korona 50 fillér.

Megren- **Rozsnyai Károly** kereszt-édesében, Budapest, Museum-körút 15. szám alatt. 8939

Minden könyvet és bármily mennyiségű szonall, juttatásos adatlitokat. Zongorakönyvek legnagyobb raktára. Árjegyzék ingyen

SERRAVALLO
CHINA-BORA VASSAL
Kitűnő helyreállító szer gyengék, vérszegények és lábbadozók számára. Ajálva és használva orvosi kúroségekkel. 1000-nél több orvosi elismeréssel.

Kitűnő íz.

Kitűnő több arany és ezüst éremmel. 8548

Árak: 1/2 literes üveg K. 2.40, 1 literes üveg K. 4.40.

Kapható minden gyógyszerárhában.
Serravallo J. gyógyszer. Triestben.

2. SZÁM. 1901. BUDAPEST, JANUÁR 13. 48. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt { egész évre 24 korona fél évre 12 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG { egész évre 16 korona fél évre 8 * A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) { egész évre 10 korona fél évre 5 * Kétféle előfizetéshez a postaiag meghatározott vitoldi is csatlakozhat.

LUKÁCS BÉLA.
1847—1901.

HARMINCZ és néhány évvel ezelőtt egy ifjú indult meg azon az úton, mely Erdélynek sok szép természeti adományai között talán a legbecesebb, azon az úton, mely Erdélyből Magyarországra vezet. Az ifjúnak harmatos, tiszta lelke volt, mely lángolt a hazafiságtól. Egy fájdó és mély becses emléket hozott magával. A tudatot, hogy szülőit kegyetlenül megölték az oláhok s hogy ő is csak csodával határos módon menekedett meg; mint csecsemő gyermeket a dajkája mentette meg.

A regényíró, a ki így kezdene egy életrajzot, benépesítené az ifjú lelkét, elméjét a boszúállás olthatatlan vágyával, a vendetta sötét gondolataival, sziszegő kigyókat hallana osonni a füvek között útközben, — de a mi ifjúnk csak a madárdalt hallotta, s csak a szép hazai hegyeket nézegette, meg az ezernyi emlékek megszületett váromokat a hegyek tetején. Lelke virággal volt tele. Egy ifjú postát hozott az ekhós szekér, ki elábrándozott az erdők zúgásán, a patakok mormogásán.

Itt Pesten aztán a «Vasárnapi Ujság»-hoz szegődött s népismertető dolgozatokkal jött forgalomba a neve. Legelőször néhány borongós vázlatban ismertette az erdélyi váromokat, regényes vidékeket, a hozzájuk tapadó regéket, legendákat. Majd novellákat is irt az erdélyi aranyások életéből. Azok a parasztok, munkások szerepelnek itten, a kik Zalutna környékén élnek. Egyszerű, jó embereknek vannak rajzolva. Ugyanazok ezek, a kik a szüleit, testvéreit meggyilkolták. De az ifjú nem tudja be nekik, hogy egy napon vadállatokká lettek, ő csak arra emlékszik, hogy egy kútból ittak vele, hogy azt a rétet kaszálták, a melyen ő kergette a pillangókat...

És most annyi év után, már öreg ember amaz egykori ifjú, őszülő szakállal, kihamvadt tűzü szemekkel, lassú, roskatag léptekkel halad végig egy zordon januári délután a budapesti Ferencz-József hidon. Meg-megáll, mintha gondolkodnék, tekintete letéved a háborgó Dunára, melynek aczélkékes vize lomhán folyik a kristályos jégtáblák között, azokat is czepeelve kidudorodó bordáin.

A víz szólítja őt: «Gyere ide, itt jó lesz neked.» Az öreg ember hallja a titokzatos szózatokat, és újra lenéz a vízbe, mintha mondaná: «Hiszen

hozzá jöttem.» Tovább megy lassan, csendesen, szétmész, nem látja-e valaki. A hidon kevesen járnak s az esthomály kibontja szürke köntösét. Haborzik még, vagy talán nem is haborzik, csak beljebb megy a hid közepe felé. Talán végig cikázik elméjében egész multja a gyermekkor retentő emlékeitől egészen addig a retentő pillanatig, talán suttogja magában: «Oh, öreg dajkám, minek is mentettél meg engem a gyilkoló oláhoktól, azóta már fű volnék, virág volnék, vagy rög volnék a zalutnai határban.» De meglehet, hogy semmi se cikázik át elméjében,

LUKÁCS BÉLA. Morelli Gusztáv tanár metszete